

Latwēfchu Awīses.

62. gada-gahjums.

Nr. 25.

Trešchdeenā, 22. Junijā (4. Julijā).

1883.

Redaktora adrese: Pastors J. Weide, zu Neuhäusen pr. Schründen, Kurland. — Ekspedizija Westhorn Iga grahmatu-bodē Jelgavā.

Rahditājs: No eefschemehm. No ahriemehm. Bisjamafahs fīnas. Apprezejees. „Keisara wahrbi“ un daschas Kreewu awīses. Tautas dseefma. Sūdinafchanas.

Wisangstakais Manifests.

No Deewa Schehlastibas

Mehs, Aleksanders Treščais,

wīsas Kreewijas Keisars un Patwaldineeks, Polijas Kehniņsch,
Somijas Leelfirsts

u. t. j. pr., u. t. j. pr., n. t. j. pr.,

daram finamu wīseem Muhsu ustizigajeem pawalstneekem:

Pilns pateizibas pret Deewu par tehwsemes isglahbschānu, Muhsu Deewa meerā dufoschais Beztehws Aleksanders tas Swehtitais apnechmahs, is pelneem no jauna pazehluschā Maslawā Kristum tam Pestitajam taišht Deewa namu, lai tas buhtu par muhschigu peeminu wehl nedirdetai uszihtibai, ustizibai un mihlestibai preefshch tizibas un tehwsemes, ko Kreewu tauta israhdija winos gruhdās laikos, un pateizibas sīhme par Deewa gahdaschānu, kas Kreewiju isglahba no draudofschā posta. Septindesmit gadus Kreewijas Keisari gahdadami gahdaja un ruhpejāhs par to, lai waretu isdarīht scho nodomu; bet ne Aleksanderam tam Swehtitam, ne Muhsu Deewa meerā dufoscham Beztehwsam un Tehwsam nebij wehlehts ispidiht 1812. gada swehto folijumu. Mums Deewa gahdaschāna nowehlesjusti, redseht, ka schis swehtais folijums peepildijees. Schodeen zaur Deewa schehlastibu schis leeliskais Deewa nams tizis eefwehtihš ar bānizās swehtibu un atwehrtis Deewa luhgshānai un par swehtu peeminu. Schis atgadijums, us ko wisa tauta sen gaidija, notika Muhsu swehtahs kroneschānas deenās, Mums un tehwsemei ustizigo Kreewijas dehlu widū, kas bij fanahlfuchi kopā is walšs galu galeem, lai apleezinatu wīfai pafalei, zīt swehta un nesarauštama no gadu simteneem ir ta mihlestibas un fawstarpigahs ustizibas faite, kas faweeno Kreewijas Keisarus ar ustizigi padewigo tautu.

Lai tad schis Deewa nams us radu-radeem ir peeminās sīhme par Deewa schehligo gahdaschānu preefshch Muhsu koti mihlotahs tehwsemes, peeminās sīhme meeram pehz zectā strīhdus, kas tika wehts no pasemigā un deewabihjigā Aleksandera, ne tamdeht, lai ko eekarotu, bet tamdeht, lai aifsargatu tehwsemi pret draudofcho eekarotaju. Lai tad wīnshch stahw daudis gadu simteni, kā wīna dibinatajs to swehti wehlejees, un lai wīnā lihds wehlakeem radu-radeem pateizibas wīhraks nslahpj Deewa swehtā waldibas krehscha preefshchā lihdsās ar tehwu-tehwu mihlestibu un darbeem, kas isdariti pehz wīnu preefshchīmes.

Dots pirmajā trona pilsehtā Maslawā, diwidesmit festā Maija deenā, pehz Kristus dšimshānas weens tuhštots astoni simts astondesmit treščajā, un Muhsu waldibas treščajā gadā.

Us originala ir rakstihš no Keisara Majestetes Bascha rokas:

„Aleksanders“.

(S. W.)

Drukahš Maslawā, pee senata, 26. Maijā 1883. gadā.

No eefschemehm.

Behterburga. Wisangstakais ukahs pawehl eezelt jaunu fapeeru brigadi, kas fawlfes par 5. fapeeru brigadi, ustureses Odesas kara aprīnki un fastahwehs is 3 fapeeru bataljoneem, 1 pontonu

bataljona un 1 telegrafu un 1 inscheneeru parka. — Tautas apgaismoschānas ministerija walšs-padomei eefneegufi preefshchikumu, furā zet preefshchā, lai sīhmeschānas skolotajeem realstolās u. z. tā algās, kā stahwofka finā buhtu weenadas teefibas ar ziteem scho skolu skolotajeem. — Swehrinatais adwokats Ostrakows Behterburgā nupat nobeidstis kahdu prozeši, kas wilkusees 10 gadus, un par faweem puhlineem dabujis 160 tuhšt. rublu. — Ari Behterburgā keshchu jahdsibas sīpri gahjuschas wairumā, tā ka wīrepolizmeisteris eefkatijis par waijadshgu, polizejas spehklus pawairot tahdās weetās, kur peestahjāhs wāj nobrauz twaikoni. — Behterburgā, kā „Now. Brem.“ sino, pehdejā laikā koti labi palattaisiti trihs rublu gabali isplatiti leelā mehrā. — Tschernajewa parketu fabrikā, Behterburgā, uguns iszehlusees 13. Junijā, kas pahrgahjusti us Origorjewa koku plazi un aprijusi wīfus kokus; schahde istaisot lihds weselu milj. rublu. — Bes tam wehl nodeguschās Origorjewa dshwojamahs ehkas un sahgetawa, kā ari Benardaka sahgetawa, wairak tules spīhkeru ar prezhem, — it ihpashchi ar wati, un daudis masaku dshwojamo ehku. Schahde, kas istaisihš miljonus, wehl naw aprehinata. — Walšs banka isfludina, ka ta isdod 7. aishnemuma obligazijas, kas no waldibas eestahdehm — tules malkaschānās top kā kīhlu papihri nemtas preti par zenu, kahdu tahm finanzu ministeris nosaka. — Keisara Majestete 13. Junijā peenehmis Rihwas kanu un Bucharas prinzi. Pehdejais pasneedstis emira wahrdā Keisara Majestehm dahwanas, kas fastahwejuschas is audumeem, tepdekeem, ar dahrgeem atmeemeem isrotateem galwas apsegeem, diweem ar dimanteem isrotateem dahmu uswalkeem, un sobeneem. Bucharas emirs dahwīnājis bes tam wehl 20 tuhšt. dukatu preefshch labarigeem mehrkeem, un Rihwas kans — tshetrus wārenus jahjamos sīrgus.

Papildinot gubernas pahrwaldneeka zirkularu no 21. Maija sch. g., beedribu statutu-pretigahs istureschānahs finā, teek apafschā mineteek likumu nosazijumi un pawehles „Kurs. gub. awise“ nodrukati, kas sīhmejāhs us scho zirkularu:

Art. 128., ustawā par aiskaweschānu un aifsargaschānu no no-seedsibahm (isdewums no 1876. g.).

Wīfas pretlikumigas fabeedribas, peedrauwejot, ka tiks ismel-lehts no teefas pufes un tiks strahpehts wīsbahrgaki pehz likumeem, teek aisleegtas, kamdeht wīfahm autoritetehm jeb wīrsneezibahm, kā ari polizejai teek peefodinahšs par zectu peenahskumu, par to buht nomodā, ka nekur un sem nekahdeem leekeem eemeslem tahdās fabeedribas ne-iszetahs. Kā pretlikumigas fabeedribas teek usluhtotas: 1) wīfas fleepenas fabeedribas, lai wīnas ari buhtu zeltās preefshch kahdeem-nebuhdameem noluhkeem; 2) wīfas fakopofschānahs, fapulzes, kopā fanahlfchānuas, fabeedroschānahs, draugu fa-eeschānas, arteki u. z., sem kahda wahrda wīnas ari lai pastahwetu, kas ir us kahdu personu fawstarpigu weenoschānos fastahdijuschāhs wāj jau atrodahs darbā un dshenahs pakat schahdigeem mehrkeem; 3) wīfas fabeedribas, kas, pehz tam, kad dabujuschās peenahskofcho atwehli, ka war tilt atwehrtās, noklihst no ihstā noluhka, preefshch kam wīnas nospreestas, wāj ari zaur flawejameem darbeem rauga aplahht tahdu zenschānos, kas jeb-kahdā finā ir schahdiga preefshch walšs kahrtibas wāj atklatas tillibas, un 4) wīfas tahs fabeedribas, kas zaur nospreestā kahrtibā isfludinato ministeru komitejas spreedumu ir aisleegtas.

Art. 547., walšs-likumu II. sehj. I. datā, wīspahrigōs gubernas likumōs (isdewums no 1876. g.).

Pee gubernatoru peenahskumeem, noluhkā us lihdsjekleem preefshch atklatas kahrtibas ustureschānās, ari peeder, weenweenadi buht nomodā par to, ka nekur un sem nekahdeem leekeem eemeslem pret-

Rakti uf 26. Aprili issagts Dobeles maso mahju fainneekam Neulandam no stakka „schkimalis ehrsclis“ lihds ar diweem aijjuhgeem un rateem uf dselsu afshim, un daschi tukfschi maifi lihds aemti, un nakti uf 22. Maiju Dobeles maso mahju fainneekam Seemelim melns firgš. Tà tad reddsams, ka schè Dobeles meesta aplahrtne teef deewšgan pehz firgeem lahrots. Ja pawadu dabon rokà, tad ari ir meschà! Toti wehlejamš buhtu, kad seedona mehnefs aiseedamš, aistrautu ari lihds tahdus, kas mihlè tuwaka „melno“ aistrifschot. Gan pehz sagteem melleja un klaufschinaja, bet wifš publiini bijufchi weltigi. Ker nu Tschiganu, kad kruhmōš tizis! Tà ir ari sagteem. Kur skreesi un mellefi, kad riktigu zetu nesini! Saglim ir weens, bet mellefateem ir pulka zetu. — Ari buhtu tas toti wehlejamš, kad ifkatrs fainneekš, kam deenestneeki un eedfshwneeki, kà ari lauku un pilsehtu polizejas zeeti uf tam luhlotu, ka par naktihm neweens schur-tur aplahrt ne-blandahš, bet fawu deenas darbu beidsiš, meerigi pee dufas eetu, jo tad daschs nedarbš netaptu pastrahdahtš. Dobelneekš.

Ji Leel-Platonēs un aplaimēs. Dstredam finas no dascheem apgabaleem, kà p. pr. no Dobeles, par toti labu un isdewigu seemas laiku un par ne-isdewigu isgahjuschaš wafaras pfauju. Turpretim mums isgahjuschaš gads ir tas pirmais, ko waram peefskaitiht pee teem labafajeem un raschigafajeem pfaujas gadeem, tà ka muhsu firmgalwi ne-atzerahš tà fawus apzirkaus ar seemas labibu peebehrufchi, kà isgahjuscho gadu. — Schiš pawafaris ir mums ari pee teem wislabafajeem peefskaitamš, tamdeht ka tagad wareja muhsu semkopji ar uf puš masaf spehka fawus lauka darbus apstrahdaht, nekà ziteem gadeem; jo seme bij rudeni faufa aparta un weeglà seema ar leelo falu to irdenu padarija, — lai gan diwi fehklas bij ja-isfehji, jo seemas fehja un abholinsch pa leelakai dakai bij ja-isar. Tas wifš bij zehlees no tam, ka isgahjuschaš rudenis bij faufš un isgahjuschà seemà mas sneega, un leelais fals seemà nokufufcho sneegu padarija par beesu ledus deki. Tas wifam rudens fehjumam, kas pawafari no faules til lehti netapa isklausehtš un no uhdens noskalots, bij par famaitaschānu. D. . lu Janis.

Ji Bez-Auzēs. 1. Juniā Bez-Auzēs muishā ihsti spihdochās goda drehbēs bij tehrpufes, jo sagaidija fawu jauno ihpafschneeku, grahsu T. v. Medemu, kas deenu papreeksch Jelgawā bij falaulajees ar Stendes barona v. Brüggena meitu. Jaunais pahris ar beidsamo dselszeta wilzeenu ap pulstēn 11eem nakti is Jelgawas pahrbrauja Auzēs stanziā, kur winus sagaidija musklas koris ar jautru marschu, raketes schahweeni un bengalifklas ugunis. No stanziāš lihds muishai, weenu wersti tahtumā, zetu apgaismoja simteem degofchas ploschlas, kas uf ihpafschneem meetineem bij fastahditas. Pee pirmeem goda wahrteem jauno pahri apšweizinaja Bez-Auzēs fainneeki, brauzejus no schahš weetas jahschus pawadidami lihds pilij. Dtrēs musklas koris jahja rateem papreekschu un katram fainneekam bij mas karogs rokās. Arween no jauna leelšlungš uf fawa goda zeta tapa pahrschēgts. Botneekš bij wahrtus ar jauku transparentu ufzehliš, frodseneekš atkal jaukas, krahsotas lampas islahris, turklaht satofschu behrsu gan ar silahm, gan ar satahm un farlanahm bengaliflahm ugunihm apgaismojis; daktera, kà ari wifš zitu namu logi mirdseja ar fwezechm un sakumeem, bet wifš krahschnakais isflats parahdijahš tilai pee paschas pils un uf winas apato, satō, paleelo preekschplazi. Daschadas mahksligas ugunis tur bij redsamas: degofchi burti, kas nosihmeja leelšlunga un leelšundsēs wahrduš, apgaismoti transparenti ar fweiku usrafsteem u. t. j. pr. Saimneeki, pawaditi no musklas kora, gahja 3 reis plazim aplahrt un katrereis preeksch pils durwihm atskaneja flafsch „urà“. Jaunee ihpafschneeki faehma dsli aisgrahbti fcho firsnigo sagaidischānu, un waram zereht, ka ta draudfīgā faite, kas schini preeka deenā bij eeraugama, ari turpmal pastahwehš stary kunga namu un semneeku mahjahm, stary muishu un pagastu, — ka ari turpmal labā fatizibā un meerā abi dshwos, weens otru zeenidami tai lahrtā, kurā tas noliktš. R. G.

Rihga. Ahrihgas Rakti eelā, kà „B. W.“ sino, 10. Juniā no Sandera Martinsona jaunbuhwejamā nama no lectus ismirzis keegelis nogahsees semē un nositis kahdu strahdneeku. Lihki eedewufchi kahdam muhrneekam, lai to pahrwed mahjās. Bet wedejš nodsehriš weschanas nauđu un isfweedis lihki uf eelas. — **Baltijas seminarā** 10. Juniā flehdja abiturentu eefamus. Mahzibas kursu schogad nobeidsa 23 mahzeeki, un proti: Adamowitschu Frizis, Baltianu Zahnis, Bekeru Zehlabs, Bisneeku Utis, Breedifchu Kahrlis, Dinsbergu Ernestš, Jurjenu Kahrlis, Kanawinu Ernestš, Kapu Zehlabs, Krastinu Kahrlis, Lahtschu Krišchahnis, Leepinu Zahnis, Muhrneeku Zehlabs, Burapuku Zahnis, Dsolinu Zahnis, Dsolu Zehlabs,

Bogorelowu Iwanš, Rutenbergu Christofors, Silinu Kiris, Skubinū Pehteris, Silbertu Wilums, Weidemanu Ahdams un Bulsu Gatarts. Septini no wineem pareistizigi; tee ziti lutertizigi. Pehz tautibas un lahrtas — wifš ir Latweefchi un semneeku dehli. — Adamowitschš, Baltinsch, Bisneekš, Leepinsch, Dsols un Skubinsch dabuja goda algas naudā. — Gestahschanahš eefami, kà „Nischst. Westn.“ sino, sahkses 10. Augustā, un uf kroka rehkinumu warehš usnemt tilai 15 mahzeekus.

No Dstrahm raksta „Balt. Wehstnesim“: Rakti no 7. uf 8. Juniju, kà trescho Wafaras-swehtku wakarā, Dstru zeema fainneekem: Disch-Buhstim un Bahkschim, nodega mahjas. Weenam palika tilai istaba un otram rija un kuhšis. Kà dsirdams, tad trescho swehtku wakaru toti „jautri“ kahdā flehti pawadijufchi, un warbuht deewšgan prahtigi naw apgahjuschees ar uguni; — uguns no kahdas flehtš zehluſees. Ghlas wifas apdrofchinatas; — flahde pee lopeem un zilwekeem naw notikufi. — Swehtdeen, 29. Maijā, ap pusdeenu, toti bahrgš pehrkōš ar leetu apmekleja muhsu apgabalu. Ka pehrkōš ko buhtu flahdejis, naw dsirdams, bet leelais lectus — gan. Lectus bij kahdu stundu; bet tas tà nahja, kà kad ar kauſeem buhtu leets. Azumirklī wifš strautini un grahwji bij til pat pilni ar uhdeni, kà pawafari. Us zeetas semēs bij pusleelu mehra uhdens. Wafaras fehjai semakās weetas flahdehš: — ismirzis un noslihjis. Ihpafchi ir meefchi un kartufeki zeetufchi, tà ka dauds weetas neleeli gabalini ja-isar un par jaunu japahrfehji. Ari tagad — gandrihš latru deen' pee mums wehl lihst; — plawas kà peegahstas, un semkopji jau sahš bailotees. Kad ilgi tà ees, tad gan no semakahm plawahm feena newarehš fawahkt. — Plawas stahw dischani; til ween tur naw sahles, ne ar nagu ko ainsnemt, kur zaur leelo faltumu un dsilo sneegu isgahjuscho seem' ispuwis. — Laiks pee mums mehrens. — Zeen. rewidenta-senatora kunga eerehdni preeksch swehtkeem sabrauja Wentspili, un tagad naigi publejahš ar Wentspils eestahdu pahrraudfischānu. Kaufchu esot simteem, kas fawas fuhdsibas eefneeds. Stary zitahm, ari dsird, ka nelaika Krišcha Dahwida (kuru fleplawa ne fen no schahwa) radineeki bijufchi pee eerehdnu kungeem, luhgdami, lai leetu liktu stingri un pateefigi ismekleht. — Krišcham Dahwidam bijis toti dauds eenaidneeku til tamdeht ween, ka pateefibu un taifnibu pahrwifš mihlejis un zeenijis. — Lai Deews dotu, ka tahdš negants breefmu darbš reifi nahktu gaismā!

No Auzenes raksta „Balt. Wehstnesim“: 8. Juniā pehz pusdeenas pee mums usnahja pehrkōš ar leetu, kahdu wezi zilweki nebij peedfshwojufchi: weenu stundu lija, tà ka wifš pahrplohda. Auzenes upe iszehlahš is kraſteem, pahrpcludinadama plawas un tihrumus. Pawafari til leelu pludu naw bijis, kà tagad. — Lai paschā deenā pehrkōš Naukschēnds T. mahju flehti nospehra diwpadfmit gadus wezu sehnu. Flehti wairaf bij fapulzejuschees, bet tilai puika ween kertš. — Minetais lectus un wehra semkopjeem padarija leelifku flahdi; rudfši nolautiti, tà ka jaleek noplaut, un lini un wafareja isnesti, — pahrscht wairš newar.

Burtneeku pils nelaitis ihpafschneekš J. J. v. Schrōders, kà „Balsi“ lasams, faweem gahjejeem testamentā norakstijis daschadas summas, pawifam lihds 17 tukst. rublu.

Tehrpata. Ari tur pa Wafaras-swehtkeem siupra wehra plofijufees, apflahdedama jumtus, dahrsus un meschus.

Waronefcha. Enamenfka pagastā kahda semneeze dsemdejufi behrnu ar 2 galwahm un 1 rumpi. Galwas katra fawā galā, t. i. otra tur, kur kahjas, kuru pawifam truhksot. Katrā pufē esot pa rokai, tà ka nelaimigais dshwais radijums isflatotees kà kruštš. Schi pati feewa ari fenaf jau dsemdejufi tahdus kropsus, kwei zitadi esot wefeli.

Kaunā kandidats R. Bauers eezeltš par Lutereefchu mahzitaju. **Winniza,** Podolijas gubernā. Awifei „Sara“ raksta, kà 2 semneeki uf Winnizas zeta ne fen atpakaf pamanijufchi pasta ratus, kuru brauzeji — wihrs un feewa — likahš buht fastrihdejufchees ar pasta puifš. Tē uf reifi norihdejufchi 5 schahweeni, un kad semneeki peefkrehjufchi klaht, pasta puifš atradufchi grubti eewainotu un afinis bes samanas gulam gar semi; bet abeem pasafschereem bij isdewees aishēgt. Pasta puifš, Winnizas flimnizā tizis pee samanas, isteizis, ka aishēgufchos pasafschereus no rihta usnehmis Winnizas dselszeta stanziā. Zetā winsch dsirdējis, ka wihrs teizis uf feeweeti, kufschēeri waijagot nonahweht un ar wina firgeem tad braukt tahtaf. Tuhlit pehz tam wihreetis 5 reis ari ischahwis is rewolwera, bet weens schahweens tilai trahpijis; jo fleplawa bijis eedsehrees. Gewainojums toti wahrgš.

Tomſka. Iſ Tjumenes pirmis paſaſcheeru twaikonis turp no-brauzis 29. Maijā. Wiſch 2 nedelas bijis zekā, jo 6 deenas bijis eefalis ledū. Schis twaikonis wilzis laiwu ar 664 areſtanteem; to ſtarpā bijuſchi 67 politiſki areſtanti. Otrais, 31. Maijā tur no-braukufchais twaikonis atwedis 538 areſtantus; to ſtarpā 33 politiſkus. 9. Junijā turp nonahzis twaikonis ar 700 areſtanteem. Areſtantu ſtarpā ploſotees tihſus, drudſis, maſalas un diſteritis.

No ahrſemehm.

Dahnija. Dauds weetās Dahnijā tagad teek noturetas leelas kauſchu ſapulzes, kuru mehrkis, noteefaht tagadejahs miniſterijas politiſku, un paſtaot tahdu ſpreedumu kehniſam zaur ſewiſchku deputaziju. Sapulzes teek apmekletas no leeleem kauſchu pulkeem; par peem. pee weenas no tahm peedalijufchees 20 tuhfſt. zilweku. Gezeltahs deputazijas ees pee kehniſa, kad tas buhs atgreesees no ſawaš zeloſchanas pa ahrſemehm. Zaur ſcho muſinaſchanu grib panahkt, ka kehniſch reis atlaiſtu tagadejo miniſteriju, kaš jau daudſ gadu walda pret deputatu nama wairakuma prahtu.

Wahzija. Likums par wiſpahrigu ſlimneeku lahdi preekſch ſtrahdneekem, kaš ne ſen no walſis-ſapulzes tika peekemts, tagad ari no keisara apſtiprinahts un iſfludinahts. Turpretim otrais preekſchlikums, proti likums par ſtrahdneeku apdroſchinaſchanu pret nelaimes atgadijumeem, no walſis-ſapulzes netika galigi iſſchirtſ, bet atlikts uſ walſis-ſapulzes nahkoſcho ſeemas ſeſiju. — **Bruhſchu deputatu nams** ar leelu balſu wairakumu peenehmis jauno likumu katolu baſnizas leetā. Zaur ſcho likumu biſkapi dabon atpakal ne-aprobeschotu ezeleſchanas teeſibu preekſch leelas katolu mahzitaju datas. Til preekſch weenas mahzitaju datas paleel ſpehla likums, ka mahzitajs war tikt amata til ar laizigas waldebis apſtiprinaſchanu. Beſ tam jaunais likums atgel ſtrahpes par ſakramentu ſneegſchanu, kaut ari ſakramentu ſneedſejs nebuhtu likumigi apſtiprinahts mahzitajs. — **Keisars Wilhelms 27. Septemberi (9. Oktoberi)** ſwinehs 25-gadu waldebis jubileju. Minetā deenā 1858. gadā wiſch uſnehmahs Bruhſijas waldbibu, ſawa prahtā juſuſchā brahta, kehniſa Friedricha Wilhelma IV., weetā. Diwi gadus wiſch waldbija ſem wahrda „prinziš-waldonis“, un til pehž ſawa brahta nahwes peenehma kehniſa tituli. Bet gaidamā jubileja ſchoreis netikſchot leeliſti ſwineta. Keisars tahdai ſwineſchanaſ esot preti, tamdeht ka wina toreiſejais waldebis eefahkums bijis behdigs, jo wina brahliš un preekſchgahjejs toreiš wehl firdeſis ar ſawu ſlimibu. Keisars Wilhelms gribot atlikht jubilejas ſwehtkus uſ diwi gadi wehlaſ, proti lihds tai deenai, kad buhs 25 gadi pagahjuſchi pehž wina kehniſa titula peenehmahanaš. — **Dahnijas kehniſch apmeklejis** Keisarū Wilhelmū Emſes bahdē, kur wiſch tagad uſturahs. — **Pluhdi, kaš aiſwinu nedel' iſzehlahs** Schleſijas prowinge, bijuſchi til leeli, ka tas pehdejdš 25 gaddš nekad nebij peedſihwots. Tee iſzehlahs zaur peepſchu ſtipru leetu un upju pahrluhſchanu. Leela ſlahde zaur teem notikuſi laulſaimneegibai. It ihpaſchi wiſch ſeens aiſgahjis projam waj iſpoſtihts.

Auſtrija. Montenegrijas firſis, no Kreewu Keisara kronſchanaš braukdamš mahjās, apſtahjees Wihnē. Winam esot klahht daſchi amata wihri, kaš wedot ſarunas ar Auſtreſchū waldbibu. Kā domā, ſarunaſchanaš noteek par Albaneeſchū jautajumu. — No Albanijas arweenu wehl nahkt nekaidras ſinaš. Ne ſen ſinoja, ka Turku ſpehka wiſskomandants esot apmeerinajis Albaneeſchus, bet tagad atkal ſino par kahdeem jauneem kautineem.

Anglija. Dublinā ſtarp ſaldateem iſ diweem pulkeem iſzehlahs kauſchanaš un beidsot pat ſchauſchanaš, zaur lo peezi ſaldati nonahweti. Beidsot kautinam tika padarihts gals zaur wiſneekem, kaš bij atſaukuſchi zitus pulkus palihgā, un draudeja likht ſchaut uſ nemeerneekem.

Franzija. Pariſes ſwehrinato teeſa eefahkuſi teeſaht paſihſtamo ſozialiſteeni Luizi Miſchel lihds ar kahdeem dalibneekem par to, ka wina reis esot iſrihklojuſi eelas nemeerus, un pee tam, neſdama papreekſchu melnu karogu, weduſi kauſchu pulku uſ maiſneeku boſchu aplaupiſchanu. Aplaupijums toreiš pateſi tika iſdarihhts, bet Luizi Miſchel leedsahs, ka wina esot laudis ſkubinajuſi uſ tam. Wina gan teiz, ka esot ar melnu karogu gahjuſi papreekſchu, bet wina esot gribejuſi iſrihtot til gahjeenu pa eelahm, kaš buhtu uſmuſinaſchana pret waldbibu. Daſchi gahjeena dalibneeki esot beſ winaš ſinaš eelaufſchees maiſneeku bodes. Turpretim daſchi leezineeki iſteikuſchi, ka Luizi Miſchel pati ar ſkaidreem wahrdeem esot uſaizinajuſi laudis uſ mineto laupijuma darbu. Beſ tam Luizi Miſchel un winaš lihds-apſuhdſete teek apwainoti, ka esot iſplatijuſchi uſmuſinaſchanaš rakſtus ſaldatu pulkā. — **Swehrinato teeſa** par wiſu to taiſijuſi ſpreedumu

un noteefajuſi: Luizi Miſchel uſ 6 un Puſē uſ 8 gadeem zeetumā, un trihs zitus uſ ihſaku laiku. Wiſi ziti attaiſnoti. — **Waldbiba likuſi zaur awiſehm iſſklaidrot**, ka wina ne-esot uſaizinajuſi Madagaſkaraš ſuhtneezibu, nahkt uſ Pariſi un weſt ſarunas par meera lih-gumu. Schihs ſarunas netikſchot weſtas Pariſē, bet warot notikt til paſchā Madagaſkarā ar turenēs Frantſchū ſpehka komandantu. Uſ kam tad ari Madagaſkaraš ſuhtneeziba, kaš jau bij atbraukuſi Pariſē, demuſees atkal zekā — atpakal uſ mahjahm. — **No Madagaſkaraš ſino**, ka turenēs kehniſene Nanowolo jau ſeſchus mehneſchus atpakal esot nomiruſi, bet ka winaš nahwe tautai teekot ſlehyta, lai tagadejā juſu laikā ſemē ne-iſzeltos eelſchiki nemeeri. — **Republikaš prezidents Grewi dabujis** no pahweſta garu rakſtu, kurā pahweſtš uſaizina to, lai tas pretotoš tai politiſkai, kaš tagad Franziā teek kopta pret katolu baſnizu. It ihpaſchi pahweſtš esot uſtrahdijis uſ likumu par laulibis ſchirſchanu, uſ ſeminariſtu peepſchanaſ uſ ſcholaru deeneſta un uſ tizibas mahzibas iſſlehgſchanu iſ ſkolu programā. — **Awiešes ſino**, ka kara miniſterija drihſumā iſpraſiſchot no tautas weetneekem waijadſigo kreditu preekſch 3 miljonu magatiu ſlinſchu eegahdaſchanaš. — Tā ka nodomahtš pahraſiſht tagadejahs ſlinter par magatiu ſlinterem, tad iſdoſchanaš buhſchot til 15 franku par katru ſlinteri. Tā tad pawiſam waijadſigs 45 milj. franku (lihds 18 milj. rubl). — **Rahdā meelaſtā, kaš Pariſē bij iſrihtots** no elektriſkas beedribis, Leſeps tureja runu, kurā tas iſſazija zeribu, ka turpmā ar elektriſkas gaiſmas palihdſibu ari nahkt laikā wareſchot braukt pa Suēza kanahlu. Tahlat Leſeps uſtrahdija, ka otra kanahla rakſchana esot waijadſiga. Wiſch, Leſeps, par ſcho leetu ne ſen esot runajis ar Anglu ſuhtni, un warot ſaziht, ka Anglu waldbiba pilnigi peekrihtot otra kanahla rakſchanaſ zaur pirmā kanahla beedribu. Muſinaſchana, kaš pret to no daſcheem teekot iſrihtota, esot beſ ihſta pamata un til mahkſligi iſzelta. Otra kanahla rakſchana maſkaſchot pee 150 milj. franku (lihds 60 milj. rubl). — **Frantſchu awiſchu koreſpondenti**, kaš bijuſchi uſ Kreewu Keisara kronſchanaſ Maſkawa, aprakſta Frantſcheem wiſu eewehrojumu, lo Kreewijā redſejuſchi. Tai pulkā tee ari demuſchi pahſpreedumus par Kreewu kara ſpehku, ka tas parahdiješ leelajā parahdē, kaš tika iſrihtota Maſkawa uſ Rodiſka lauka. Wiſwairak eewehrojams awiešes „Temps“ koreſpondenta pahſpreedums. Wiſch rakſta, ka it ihpaſchi labu eepaidu darijuſchi kahneeku pulki, kaš iſſkatotees par daudſ iſmanigakeem un kreetnakeem, nekā Wahzu ſaldati. Ari jaunais Kreewu ſaldatu mundeeriš koreſpondentam loti patizis, jo ſaldati winā iſſkatijuſchees loti ſalti un weikli. Kreewu mundeeriš gutot ſaldateem zeeti uſ meefas; turpretim Frantſchū ſaldateem tas beechi karajotees ap meefu ka maiſs. Kahneeku rindas gahjuſchāš weikli, un tomehr ka dſihwš muhriš, beſ ka kaut kur wiſmaſakee juſumi buhtu iſzehluſchees. Ar jahtneekem un leelgabalneekem koreſpondents naw til labi meerā. Jahtneeku pulkeem gan ari bijis ſtaltš iſſkats un ſpihdſchi mundeeri, bet teem jahjot, daſchlahht juſumi esot iſzehluſchees. Tomehr no jahtneeku pulkeem koreſpondents loti uſteiz kaſakuš. Schee esot pahraſi jahtneeki par wiſeem ziteem Eiropas jahtneeku pulkeem. Kamdeht koreſpondents ar leelgabalneekem naw bijis itin meerā, kaš naw plaſchaki iſſklaidrots.

Egipte. Diwidemit bijuſchee wiſneeki un Arabi Beja ſenakee amata wihri apzeetinati, un wehl jaunās apzeetinaſchanaš gaidamaš. Anglu poliſeja, kaš uſluhko Egiptes leetas, esot nahkuſi uſ pehdahm plaſchaki ſawehreſchanaſi, kurās mehrkis, nogahſt Kediwu no trona un padſiht Angluš.

Deenwidus-Afrika. No Sulu ſemes ſino, ka tur diwi Wahzu miſionari, Schröderš un Gormanis, kaš katrs dſihwoja ſawā ſewiſchā weetā, no Sulu kaſereem nogalinati. Schrödera lihkiš atrahht ar 6 ſchlehytu duhreeneem un uſgreetu meefu.

Seemel-Amerika. Romiſija, kaš no Sawaenoto Walſiju waldebis eezelta preekſch ſweſchu eenahzeju jautajuma apſpreſchanaš, noſpreeduſi, ka waldbiſai jaſper ſoli pret Ithru nabagu eewefchanaš iſ Anglijas. Romiſija wiſpirms leel preekſchā, ka wiſi Ithru eenahzeji, kaš uſ Sawaenotahm Walſiſhm atweſti ar Anglu waldebis peepalihdſibu, tiktu atkal uſkrauti uſ kugeem un noſuhtiti Anglijai atpakal.

Deenwidus-Amerika. No Braſilijas ſino, ka turenēs Parāš un Amazonas katolu biſkaps noſpreedis uſtaſiſht peldoſchu kriſtiſgu baſnizu, kaš ar twaika palihdſibu tikſchot pa Amazonas leelo upi weſta no weenas weetāš uſ otru, un kurā upes peekraſtes apdſihwotaji wareſchot notureht ſawu deewakalpoſchanaſ. Pa Amazonas miſu upi un winaš nekaitamahm ſahnu upehm peldoſchā baſniza war nobraukt uſ wiſahm Braſilijas malahm, kaš no leelakeem kauſchu pulkeem apdſih-

wotas. Ar peldofcho basnižu buhšot faweenots ari dšiwoklis preefšch basnižas mahzitaja un ziteem basnižas deenestneekem, kas pee tam ari buhs pehz wajjadšibas par kapteineem, sturmaneem, mašhiništeem u. t. t.

Wisjannafahs sinas.

Kreewu Behterburgas awise sino, ka Keisara Majestete 14. Junija nakti pa Rewu nobrauzis us Ladoga esaru, lai buhtu klast pee Sjass'a kanahla eefwehtšchanas. Us upes krasseem bijis leels kauschu pulks šapulzejees, kas Keisara Majesteti ar ura faweeeneem apfweizinajis. — Grahfs Loris-Melikows, dehl fawas wefelibas uskopšchanas, atwakinahs us Kreewijas deenwideem un us ahrsemi. — Nakti us 17. Juniju nodega Behterburga Pawlowa gehretawas malkas plazis un Sasa galdniza. Šlahde leela. — Awises stahsta, ka Rihnas walidiba efot nolehmuš, usaizinaht Kreewiju, lai buhtu par widutaju starp Franziju un Rihnu. — Dobeles aprinka teefas afefors, barons G. v. Dusterlohe, us pašcha luhgšchanu atlaists no amata. — Projekts par Tukuma-Wentšpils dšelszjela buhwi, ka „Ztg. f. St. u. L.“ sino, peceemts no zeku ministera un eefneegts ministere komitejai. — Rihgas Kreewi fuhrijuschi us Behterburgu deputaziju ar fahl' un maiš Keisara Majesteteem; 14. Junija wina likušchi fawu dahwanu Alekseja basniža eefwehtit. Deputazija, kas fastahw is 3 pareistizibneekem un 3 weztizibneekem, jau 15. Junija aishraufusi us Behterburgu. — Widsemes Latweešchu beedribu deputati, ka „B. W.“ lasams, pa dalai 16., pa dalai 17. Junija pa Rihgas-Dinaburgas dšelszjelu aishraufuschi us Behterburgu. Rihgas Latweešchu beedribu deputati efot: admokats K. Kalmiņš, wirškolotajs G. Pašits un redaktors B. Dibriks, un Widsemes laukbeedribu deputati: gruntneeks R. Kaudsits, draudses skolotajs J. Peleks un bijušchais ofizeris J. Seetinsons. — Dahnu lehninšch atkal pahbrauzis mahjās no fawas zeloschanas pa ahrsemehm. — Behterburgas wiršpolizmeisteris Greffers ezejts par pilsehtas gubernatoru. — Dšelszjela wilzeens Maslawas-Kuršlas dšelszjela fabrauzis 17. Junija 10 gowis is kahda pulla, kas tam nahjis prei. Lokomotive zaur tam iskrehuš is fledgehm, pee kam 9 wagoni šadragati un 2 apflahdeti. Mašinišs dabujis galu. Wilzeena wadonis lihds ar fawu palihgu eewainoti. — Charlowa 17. Junija atkal uguns-grehts iszehlees, zaur ko nodegšchas 9 dšels- un ahdas pretšchu bodes. Šlahdes kahdi 117 tuhtst. rublu. Updroščinaschanas summa sneedsahs lihds 34 tuhtst. rublu. — Drenburgas dšelszjekšch zaur šipro leetu loti apflahdehts. — Firts Wismarks beidsamaja laika atkal šlittats; pee mahgas gruhfumeem tam alnu šlimiba wehl peeradufees. — Is Damjetes, Egipte, sino, ka tur 18. Junija nomiruschi 109 zilweki ar koleera šehrgu.

Apprezejees.

(Atstahstihšs no Mas-Sihku šaimneeka.)
(Weigums.)

Walters aplusa un noduhra fawu galwu. Winšch bij behdu pilns; winšch bij la dahrs bes koleem, ka šumbrs — kails bes sareem, weentulis pafauls wehtrās. Baronene bij fawas azis aisseguš ar fawahm rofahm un isifahs buht loti behdiga, bet ja lahds buhtu warejis eeflatitees winaš širdi, tas buhtu redsejis, ka wina wihpsnaja.

Walters pazehla fawu galwu. „Un nu,“ winšch runaja tahlak, „es esmu žums isstahstijis wišu, pat fawu wahjo puš žums atklahjis; rahdeet fawu laipnibu un aishildineet mani preefšch ta engela, ko es zaur nesinafchanu ta esmu apwainojis. Peedodeet man, un luhdseet par manim winaš preefšch.“

„To gribu labpraht dariht. Es žums peedodu širšnigi, kaut gan man naw žums ko peedot; esmu pahreezinata, ka ari mana mahfa žums jau sen peedewuš un žuhš wehl noschelojuš. Pateestu falot, wina žums naw nelad dušmojuš; tilai winaš pašchas liktena deht tai bira afaras.“

„Waj tas teescham ta ir?“ Walters eefauzahs. „Ko tad žuhš wehl gribeet? žuhš ešeet šaisiti un tapat mana mahfa; ko lai te wairak šaku?“

„Bet žuhš man weenreis fajijah, ka žuhš wehletos redseht fawas mahfas laimi nogruntetu.“

„Ta gan bij; bet la ta leeta tagad šahw, tad nezeru, ka mana mahfa otr'reis dofees lauliba.“

„Bet Tu mans Deewš! Waj tad tas war buht, ka wina to zilweku wehl waretu mihleht?“

„Mihleht?! Mihlestiba! ir dšilas šalnes un leela gudriba, mans mihtais draugs. Mana mahfa ir mihlejuš, un par walti mihlejuš. Mihlestibas dehl wina dauds zeetusi, — un mihlestiba winaš apdšijuschahs wahšis usplehšusi. Es domaju, ka wina nu pilnigi wefela, bet tagad tahs pirmahs wahšis ir jehlas, un is jaunahm pil šinis. Wina ir eewainota, un nezeru, ka wina laimi mellehs otra lauliba, — warbuht tilai tad, kad winaš širds no mihlestibas pahreeku tiktu pahwareta.“

„Al, kaut wina mani mihletu!“ mihlestibas pilnais profesors nu isfauzahs, kas eefahluma bij feewišchu eenaideeks. „Kaut es wina drihštetu usbildinaht! Parahdeet, zeenijama baronene, to weenigo laip-

nibu un isgahdajeet, ka es ar wina dabonu runaht un wina mani usklaufahs! Pret žums mana mehle bij nespehžiga, bet pee Lujijas ta buhs warena un weikla. Palihdseet manu laimi un winaš laimi grunteht un nodibinaht. Upschelojatees par mani un nedseet mani leelata isfamifschana. Mana un mušfu pateiziba dušehs allasch pee žuhfu kahjam un engeli debefis preezafees par to labo darbu.“

Dra istaba šchabeschana bij dširdama, bet profesors aš mihlestibas to nedširdaja. Al, Tu mihlestiba! Kad Tu eedeefees, tad leesmas schaujahs us augšchu!

„Es darischu, ko warischu, — pagaideet šepat!“ baronene fajija aiseedama. Walters škaitija sekundes, gaididams, un tahs winaš rahdijahs til garas, ka štundas. Weidstot baronene atnahza, afaras no azim flauzidama. Wina fajija: „Lujija wehlahs ar žums runaht, bet man klast efot.“

„Ween'alga, lai wiša pafauls ir klast, kad wina ta grib!“ Walters atbildeja preezigi, un drihš ari baronene eenažja ar — Lujiju.

Kas ašwakar Lujiju redseja un tagad, tas newareja fajiht, ka ta ir ta pati Lujija. Winaš waigi bij bahli un azis israudatas. Wina knapi spehja us kahjam nostahweht un pee mahfas peeturtees. Al, zil wina bij gara zeetusi tai ihša laika! Kas wina tahdu uskla- tija, tam schehlums pahrehma širdi, un azis nepalika šaufas. Walters, kas leelijahs, ka ar Lujiju wairak runašchot, neta ar baroneni, stahweja ka stabs un nepapfehja neweena wahrdina teikt. Ka mehms tehls winšch tuwojahs tai, un winaš rofas šarehmis fawās, no- slihta us zeekem winaš preefšch. Lujija us winaš nostatijahs, it la smihnedama, un tad fajija:

„Zelatees, mans draugs! žums neklahjahs ta dariht!“ Ramehr Walters uszehlahs, wina fajija: „Es dširdaju žuhfu farunu ar manu mahfu; peedodeet man, ka esmu noklausijusees, jo ta man neklahjahs dariht.“

Walters gribeja jauktees winaš runa, bet wina nelahwa, un ru- naja tahlak ta:

„Nesaproteet mani nepareiš; es žums esmu daudsreis pateiziga par žuhfu ustizibu pret manim. Šchi ustiziba man ir loti atširdšina- jusi. — bet pati weenigi sinu, ka manu godu aplahj kahda ne-ustizibas ehna.“

Walters gribeja atkal jauktees starpā, bet wina runaja tahlak: „To fenal nebiju domajusi un nesinaju, ko man wajjadseja pree- dšiwot; bet tagad to atklahstu. Toreis es biju wehl jaunina un ne- apkehru, un tamdeht pee tam esmu masal domajusi. Bet paldeewš Deewam, ka ta naw pateesta, bet til ka ehna. Pafauls reds to ehnu, un ari žuhš, mans draugs, drihš wareet malditees, jeb no pa- faules tilt apmulšnati.“

„Nelad!“ Walters eefauzahs, jo nespehja wairs klusu zeest. „Ne- kad ne-ustizigs wahrdš ne-ees pahr manahm luhpahm. Nelad ne-esmu žitadi domajis, ka to apleezinaju, un nefad ari nedomaschu žitadi. To šwehru pee Deewa un pee wiša, kas man ir šwehts un dahrgs, ka es žuhš, Lujiju, mihleju un godaju, ka ween feewa war tapt godata un mihleta. Kad žuhš manu škaidru širds ustizibu redsetu, tad, mihta Lujija, žuhš atrastu, ka ta ir tibra un pilna mihlestibas.“

Lujija nepapfehja neta atbildeht. Wina stahweja žihnika pati ar fewi. Weidstot wina fajija:

„Tagad žuhš mani usklateet ar lihdszeetibu, kur es, ka beswai- nigs balodis, fawu beswainibu aishahwu, bet dšiwofschana ir la dšikšch uhdens, kur melnuma naw, bet tomehr dibenu newar redseht, — kas šin, kas war notikt?“

„Zeetees drufku klusu, Lujij, un lauj man kahdu wahrdu teikt.“ baronene eefauzahs starpā. „žuhš abi jahjeet weenmehr to reiš fed- loto širgu un ašmiršteet to wišu wajjadšigako leetu. Es domaju, ka Lujijas wišram te ari ir rehte, kahdu wahrdu no fawahm domahm runaht, un man nahš prahta, ka winšch jau preezajahs par Lujijas beh- dahm, — jo winaš launa širds; žitadi winšch nebuhtu to ta apwai- nojis un winaš atstahjis.“

„Waj tad tas zilweks ir traks!“ Walters pikti eefauzahs. Ba- ronene pašmihneja un fajija: „Daschreis ta noteel, lai gan no wina trafuma naw dauds bihtees. Bet es domaju, ka žums, Waltera lungs, ir ja-ee pašišstahs ar to dahmu, no kuras gribeet littees atlau- latees.“

„Waj waru semi apgreest un winaš atrast?“ Walters atbildeja dšedri.

„To gan ne, bet kad mehš efam wiš weenis prahtis un godigi puhlejamees, warbuht ka mums isdofees winaš kur useet. Pee tam man te wehl ir Lujijas kontrakte.“

„Al, Rosa, mihta mahšin, wehl ne!“ Lujija luhdsahs fawai mahšai, kas patlaban pee galda gahja. Baronene atbildeja nemeerigi: „Rosa šchurp, Rosa turp! žuhš ar wišahm fawahm runahm neteeelat ne par šoli tahlak.“

Wina isnehma is kahdas puleeretah lahditah falozitu papihri un wehl kahdu žitu leetu. Lujija fawas azis bij aishlahjuš un schmulšteja.

Baronene fajija it meerigi: „Šhe ir ta šinamā dokumente — un šhis neeks žums laifam nebuhs šwešchš,“ to teikusi, wina eelika Waltera roka gredsenu.

Walters šlatijahs it šihwi us to gredsenu, kas tahds pats bij, ka tas, ko winšch glabhaja fawā galda. Baronene bij attaišijusi doku- mentu un rahdija Walterim.

„Ari šhis!“ wina fajija.

Walters farahwahs, papihri eeraugot. Winsch pasina sawu parakstu un redseja to kletfi, ko Melazo toreis ahtrumã ar pirkstu isbrauzija. Winsch tureja papihri abãs rokãs, un tomehr wina stiprahs rokãs nepaspehja neela papihri nu notureht; rokãs trihzeja, kã apses lapa, un papihris is tahm isslihdeja. Baronene papihri uszehla un to Walterim wehl reis rahdija. Winsch domaja, ka meegã murgu un negribeja sawahm azihm tizeht.

„Daseet jele! Deews, zil gruhti tas ir, wihram atwehrt azis, kad tas tahs atdaribt nespehj un negrib!“ baronene fazija nemeeriga, un wina: bij bail' par Luziju, kas til-ko nenogihba.

Walters papihri isslaskija wahrdu pa wahrdam un redseja sawas toreisejahs bruhdes parakstu: „Luzija Sanprẽ.“ — Winsch issauzahs: „Zuhs — Luzija!“ Papihris atkal isslihdeja is wina rokãhm. Winsch bij kã apmulsãs, kã fatreelks fugis juhãas widũ. Ko winsch tanĩ briedi domaja, to neweens nesin; ari winsch patõ nẽ, — ak, winsch bij fazijã! — —

Luzija bij peekehrusees pee sawas mahsas Rosãs rokãhm, jo newareja nostahweht. Walters apdomajahs, un ar weenu lehzeenu bij pee Luzijas. Winaã rokãs falehris un to aplampis, winsch speeda to pee sawahm kruhtihm, fazidams:

„Tu esi mana mihlã feewina, kas til dauds zeetuã?!“

Kaudadama ta duseja pee wina firds un lehni fazija: „Waj Zuhs to nenoschehloset nelãd?“

Winãm nebij wahrdu, ko atbildeht; bet mihlestibas mutites fazija, ka nelãd nenoschehlos.

Baronene smihnedama fazija: „Es gahdashu mahzitaju.“ Wina falika jaunajam pahrim rokãs weenu eelsh otras un runaja schahdus swehtifchanãs wahrduã, sawas rokãs us wina galwahm turedama: „Es Zuhs swehtiju us ilgu dshwofchanu, kas lai ir mihlestibã, meerã un faderibã!“

„Ari es no firds dodu sawu swehtibu tur klast!“ dobjã wihra balfs fazija no durwu pufes.

Wisi trihs laimigee stãtijahs us to pufi, un redseja Rosãs lau-lato draugu stahwam durwis. Sawas preeka pilnahs feewãs sweizinaschanu fanehmis, winsch sneedsa Walterim un Luzijai roku un wehleja dauds laimes. Neweens wirs semes nejutahs til laimigs, kã Luzija un Walters.

Bet zeen lastitaji wehlesees sinãht, kã tas nahãa, ka Rosãs wihrs eeradahs un ka Luzija un Rosa bij bahdẽ. Tas bij tã:

Kad Walters zaur sawu aismalarejo runu Luziju bij aismehmis, tad baronene un Luzijai suda wisa zeriba, ka ar Walteri atkal fãdraudsefees, un winaã ar telegrafu baronãm laida sinu, ka bahdi grib beigt, un lai tamdeht winãhm nahl pretim. Winaã ari sinoja, kã ta leeta ar Walteri stahw. Tapehã winsch bij tuhli winãhm pretim stidsees.

Luzija un winaã mahãa til apmelleja bahdi Waltera deht, gri-bedamas ar Walteri eepãshtees un atklast to mumã sinãmo nosleh-pumu.

Tilkihã Luzija no Amerikas pee mahsas bij pahrnãkusi un is-stãhtijusi par sawu breefmgio laulibu, barons dewãhs us Angliju un tur raudioja dabuht sinãs par Walteri. To paschu barons darija, kad Walters bij sawã dsmintẽ. Winsch tad bij Waltera dsmintees pil-fehtã, kad Walters bij nospreedis s. bahdes weetu apmelleht. Tapehã Luzija un Rosa ari apmelleja s. bahdi un nehmahs korteli Waltera kortelim eepretim.

Amerikã Luzija, eefam tilã falaulata, jau wairãk reisãs Walteri bij redsejusi no sawas buhdãs, kur Walters gahãa aplãhrt fãnes rak-dams un pukẽs lasidams. Kad wina Melazom par feewu negribeja tãpt, bet labãk nahwi zeest, tad wina reis fazija, ka labãk gribot padewiga buht tam fãku rãzejãm, nelã winãm. To Melazo nebij aismirãs, un winaã spihdeht gribedams, Walteri un Luziju lita falaulãht. Melazo bij leelã rasbãneeks, kas bij nokawis winaã tehwu un brahluã un dashus peederigus; Melazo bij winaã tehwa brahla deht, no kahdãs Nehgerenes dsmis.

Tãhs plantãshãs Amerikã ihiti pehã rektes, ko Melazo sawã warã bij nehmis, peedereja Luzijai. Bet toreis Amerikã rekli dabuht, bij gruhta leeta; kas bij stiprãs, tas bij waldineeks.

Us fuga Luzija Walterim tapehã nerahdijãhs, ka wina domaja, ka Walteri darijusi loti nelaimigu. Wina gribeja pehã tam kontrãtti fãplehã, un kas tad buhtu warejis peerãhdihã, ka wina Waltera feewa. Bet kahdã nesinãms mihlestibas spehãs winaã to aissleedsã dariht; bet winaã ari bij kaunã fazihã, ka wina ta ir, tapehã ka bij aissheguã.

Tee laimigee runaja par tahm notifikashãm breefmanã un ju-tãhs zaur tahdãhm pahrbãudifchanãhm loti laimigi.

Walters sinoja sawã mahte, ka winãm Deews lihãsejis „is-sweijot is juhãas mihãu, freetnu feewinu“ un winaã patihãamu jaunãwu. Mahte namu us to labãko eerihãoja un gãidija ar ilgõshãnos jau no pahri pahrnãhãm.

Barons ar baroneni un Walters ar Luziju un wehl ziti weesi noswineja jaunã pahãa kahãas nu otr'reis un ristigi, un tad bahdi at-stãhã. Barons dewãhs ar baroneni us fãwem pagãsteem un Walters ar Luziju us Waltera dsmintẽ.

Wezã mahte winãs ar preeku fãgãidija, un Luzija winaã bij ta mihlãkã jaunãwa. Laimigi un preekã winaã sawu muhãhu pawãdija kopã, jo Deews wineem bij par fãrgu us wiseem winaã zekeem.

„Reisara wahrdi“ un dashãs Kreewu awises.

Kreewu awise „Moskowskija Wedomosti“ raksta tã: „Lai gruhtajã laikã, ko esãm pawãdijusi, welns gahãa zaur Kreewiju un isklãsija nefaderibas un fãjukshãnas kauno sehllu. Deews nelãhwa teem nosoditeem dihãteem augt. Kreewu tãntã stiprã tiziba isglãhba Kreewu semĩ. Kãhrdinãtãhs nepãhrwareja Kreewu tãntu. Tee, kas bij nodomãjuschi un kas puhlejãhs fãdshwes kãhrtibu fãtrizinãht un kãuschu kãhrtãs zitu pret zitu usrihdihã, naw nekã panãhkluschi. Lai Deews muhs pãfargã no tahdãhm kãhrdinãshãnahãm! Tãntu wajãg issfãrgãht no wiltineekeem, kas pat us paschu Reisaru atfãuzãhs, lai lehtizigus kãntinãus dabutu fãwõs nagõs. Zeram, ka ar scho jaunõ laikmetu beigfees wisãs ne-isslãidrotãhs buhshãnas un schãubifshãnahs, kas zehlusshãhs no pahrak ahtrãhm jaunãhm eeriktehm, kas wehl nefader labi kopã. Par wisãhm leetãhm ir wajãdshigs, ka muish-neeki un semneeki meerã labi fãteekãhs. Tee wahrdi, ko Reisãrs runãja us pagãstu wezãkeem pee maltites, norãhda, kahdãi buhs buht tai fãtikshãnãi, kas wisu labãki apgãlwo lauzineekeem labklãshãnos.“

Kreewu awise „Nowoje Wremja“ spreesch schãhdã wihse: „Tee wahrdi, ko Reisãra Mãjestete runãja us pagãstu wezãkeem un muish-neeku mãrshãleem, radihs wisur dshwibu un meerigu buhshãnu, jo zaur aplãmahã walodãhm no weenas pufes un zaur aplãmahã bãilehm no otras pufes — laudis bij padãriti nemeerigi. . . . Us preekschu semneeki netizehs walodãhm, kas nesa-eet kopã ar Reisãra wahrdeem. Laudis wãirs netiks noweiti no labã zekã un netiks trãuzeti fãwã meerã, kã tas deemschehl pehãdejs gãddõs ir notizis u. t. j. pr.“

Kreewu awise „Peterburfskija Wedomosti“ raksta tã par mineteem Reisãra wahrdeem: „Par to naw ko schãubitees, ka Reisãra wahrdi apmeerinãhs laudihã eekãrsufshõs prãhtus, un tenfãshãnas no semes pahrdõshãnas issudihs kã migla fãulei spihdot. Meera un weenprãhtibas sehllu sawu behrnu firdis sehãdãms, muhãu mihãotãis Semes-tehws norãhda us tam, zil koti wajãdshigs tas ir, ka wisi meerigi un klusu sawu darbu dsen us preekschu — muhãu dahrgãjai Kreewijãi par swehtibu u. t. j. pr.“

Ar tahdu pat preeku un pateizibu fanem muhãu Kunga un Reisãra wahrduã, ko Reisãrs fazija pagãstu wezãkeem un muish-neeku mãrshãleem jeb representãnteeem, — tilklã zitas eekshõses, kã ari tahs ahãsemju awises, kãm ruhã Kreewijãs labklãshãnahs. Kãut Kreewijãs, muhãu mihãhs tehwijãs, pagãstu wezãke un pagãsti, muish-neeku aissãhwi un muish-neeki dsiki jo dsiki eespeestu fãwãs firdis minetos eewehrojãmos „Reisãra wahrduã“! Bet ihpãshi „Latweeschu Awises“ preezãjahs par scheem wahrdeem un par to, kã stãrp zitãhm awishẽm ari augshãm minetãhs trihs Kreewu awises spreesch schãi sinã un par Kreewijãs un tamdeht ari Baltijãs labklãshãnos. Tahdi pat ir allãsh bijusi „Latweeschu Awishu“ zenteeni, kas grib sehmeht meeru un weenprãhtibu stãrp wisãhm kãuschu kãhrtãhm un tãutibãhm. Bet tahdu zenteenu deht dashi Latweeschu laikrãksti melleja laudihã eemelot, ka „Latweeschu Awises“ pretojotees Latweeschu tãntãs labumãm. Tã nu redsãm, us kuras pufes stãhw tãifniba, un kur ir mellejami Latweeschu labuma pretineeki.

Tãntãs dseefma.

1.

Behrsinãsh augã purw'malã
Dewinãhm galotnehm,
Trihs mahsinãs schuhsopot nahãa,
Slãikajã behrsinã.

2.

Trihs mahsinãs schuhsopot nahãa
Slãikajã behrsinã.
Kurãi luhshõs galotnite,
Tã atrãitnã lihãgãwina.

3.

Jaunãjai mahsinãi
Lai noluhãã galotnit,
Lai noluhãã galotnite
Tã atrãitnã lihãgãwin'. Witalãs-Spreeduls.

Latw. Aw. redãktors: J. Weide.

Sludinafchana s.

Sludinajums.

Kursemes hipoteku beedribas direkzija, ispildot beedribas statutu 26. paragrafu, isfludina scho sawu gada-rehkinumu no flehgunu no 31. Dezember 1882. g.

No Dobeles krona un Dobeles pilskunga widmes Tihlumuischas pagasta waldehm top zaur scho wisi apafcha minete, pee schem pagasteem peederige nodofchanu parahdneeki usajzinati, 27. Junija s. g. beht sawu nodofchanu parahdu atlihdinafchana s. bes atraufchanahs scheitan cerastees, ta Dobelesneeki: Jane Miller, Kasper Noscht, Jurgen Bofe, Indrik Feldmann, Kristap Jaeger, Kahl Waldmann, Indrik Herzog, Wile Sichmann, Ernst Freiberg, Ans Miller, Kristap Treijer, Indrik Treijer, Kristap Deepa, Jure Seemel, Ans Weisel un Ans Hartmann.

Tihteneeki: Indrik Kiewert, Jane Ekert, Kahl Hellmann, Kahl Jaeger, Ans Dumpe, Jane Laine, Ernst Rasdowsky, Indrik Nitenek, Gustav Muller, Kristap Kristophohn, Kahl Dehrup un Ans Hellmann.

Wifas pilsehtu, pagastu un muischu polizejas top laipni luhgtas, tahbus scheitnes pagasta lozektus, kas ne-eepeht zaur kwitanzenim peerahdbiht, ta nodofchanas parahdu riktigi ai-makfajusch, wais ilgali sawas robezhahs nepeurecht, bet augstha mineta terminā areltigi schurp stellet.

Dobele, 10. Junija 1883. (N. 142.) Bag. wez.: R. Neuland. (S. W.) R. Hellmann. Strihw.: G. Schwan.

Krona Zeraufstes pagasta walde dara zaur scho wifem schi pagasta lozektlem finamu, ta nodewu reparterefchana uf 1883/84. gadu nemta isdarifchana un 30. Junija s. g. Zeraufstes pagasta namā tiks paslubinata; tamdeht katram, kas kahbu atweeglofchani zerē, mineta deenā waisahetu schē cerastees.

Pagasta walde, pilsehtu- un muischu polizejas un zitadas cestahdes top luhgtas, sawas polizejas aprinkos dshwodamus schi pagasta lozektus sawas robezhahs ne-eejeest, eekam tee no schihš pagasta waldeš apleszibu par sawu familiju usdoschanu naw peenejusch.

Kr. Zeraufstē, 9. Junija 1883. (N. 201.) Bag. wez.: G. Rammann. Rakft. web.: Kalninsch.

Reifara Majestetes,

wifas Kreewijas Patwaldineeka u. t. j. pr., u. t. j. pr., u. t. j. pr., pawehli teel no Zeraufstes pagasta teefas zaur scho finams darihš, ta mantibas ishpredums Kriischjahn Kreewiastahs mantibas leeta 27. Julija 1883. g. tiks paslubinata, un top wisi, kas schini leeta waj nu kuhshetaji waj apshshetee biusch, usajzinati, pee hpreduma sludinafchana s. atnahst, sem peedraudejuma, ta kad ne-atnahst, tad tiks hpredums par paslubinatu eefkaritsh. Shpashchi teel nesinamā weeta dshwodamee usajzinati, ta:

- 1) Jahn B. htel.
2) Martin Grünblatt.
3) Philipson.
4) Zehlab Polis.
5) Gedert Lamasch.
6) Kojinsch.
7) Juris Freimanis.
8) Juris Vihmant.
9) Karl Saleneel.
10) Kriischjahn Kreewiastah.
11) Mikel Salgaudzky.
12) Lihse Grause.
13) Muhmeeks Wajauky.
14) Ans Schihbinich.
15) Jahnis Kruhms.
16) Sammeeks Grause.
17) Segleneeks Bihrag.
18) Jahnis Jarne.
19) Jahn Deja.
20) Jahn Uhdriš.

Zeraufstē, 14. Junija 1883. (N. 196) Preekschschd.: Welsche. Strihw.: Kalninsch.

Mahzeflis

ar wajadshahm stolas sinibahm atron weetu Zelgawā, D. Wilhelma Neulanda bodē, sem kolonadecm N. 105.

Preeksch paganu mifiones tika eemafati: no Bahreles Latw. dr. 10 rubl.; no Baldones pagasta stolas behneem 6 rubl.; no Schaines Latw. dr. 13 rubl.; no Greeses dr. 8 rubl.

G. Seefemann, Zelgawas Wajzu dr. mahz.

Table with columns: Genehmums, Rubl. R., Ifdewums, Rubl. R. It lists various financial items and their values, such as 'Nefustinama mantiba', 'Beedribas namā', 'Getaifēs isdewumi', etc.

Wehrts-papihri.

31. Dezemberi 1882. g. atradahs kafē:

Table listing exchange rates for various currencies and items, including 'Sudr. rubl. 4400 beedribas fihlu-grahmatas', 'Nihgas birscha', etc.

Hipoteku beedribas fihlu-grahmatu notezejuschee kuponi teel fkaidra nauda eemainti: Zelgawā, pee beedribas kafes; Nihgā, pee Nihgas birschas; Deepajas, pee Deepajas-Nihgas komerzbankas nodatas; Jaunjelgawā, pee Jaunjelgawas pilsehtas draubjes bankas; Dauslā, Kuldigā, Alspute un Zehkabschtatē pee weetigahm aifleenejumu un trahfchanaš kafeshm. Zelgawā, 17. Junija 1883. Presidēnta weeta: Direktors: Kienis. Sekretēris: Melville.

Labato faufo superfosfatu pahrbod no lehgera un us apstelleschamu

G. Webera maschinu fabrika, zitr. G. E. G. Weber & Comp.

Zeenijamahs fundes! Mana darba weeta ir pretim klubei, Kalna esā N. 8.

Skolas behrni pee manis war korteli dabuht. G. Kirwel, Dauslā, kurneeku meistēris.

Saldus meestina 3 bodes us turgus platfcha ir

D. Hamsters, Saldū.

Saweem pashtameem sinoju, ta es no 20. Junija sch. g. "Sauna brahla" bodi pee Dobeles wahrteem, astahjis un tagad sawā pašcha namā pee turgus platfcha N. 91, pretim "Baltai sojij", ar silkehmi, jabli un wifu zitu material-prezi andelejos. B. J. Jakobsohns.

Ushinu muischa ir kulamā maschina no 8 sira: spehta un 2 plaujamaš maschinas par lehtu zenu pahrdobamas.

Jauns zilweks ar labahm stolas mahzibahm war par mahzefli eestahst. G. Höpfer'a pahrdotawā Zelgawā.

Dobeles Latweefchi fices 10. Julija Plepju muischas Laujchu birtē salumōs. Sahums pulshen 3ds pehz pusd. Atli-kums Zelgawas kurlmechmo stolat par labu. Tuwatas sinas programōs.

Jaanjelgawas-Zlukstes semkopibas beedriba

isrihto

istahdi

preeksch semkopibas un amatneezibas

Grihwa-Semgalé (Kurfemé)

30. un 31. Augusta un 1., 2., 3. un 4. Septemberi 1883. g.

Programas un peemeldefchanahs formularus war fantem:

- 1) pee istahdes komitejas sekretera Heirr. Bierich lga Dinaburgá;
- 2) pee mahzi aja G. Welzer lga un agenta J. Wies-Niemer lga Grihwa-Semgalé;
- 3) pee Kalkuhnes muishwaldibas Kalkuhne;
- 4) pee aprinka-teefnescha barona Stromberg lga Zlukste;
- 5) pee Hugo Germ. Meyer lga Rihgá.

Lai laba pulka peedalitos un pee laika peemelbetos, to luhdi

Istahdes komiteja.

Rihgá,
pilsehtas Ralku
eelá № 6.

Ziegleris un beedrs

Reepaja,
Aleksandera eelá
№ 6.

Agenti preeksch

Stiprs
pagatawojums.
Veelifts
pastrahdajums.

Mata bedfinama
materiala
pabruhseschanana.
Preehi thra
iffulfchana.

Mustona Proktora

lokomobilehm un garainu kulamahm maschinahm.

Bahrdod Odama superfosfatus

no lehgera un uf pastellejchannu.
Top luhgts, pee laika apstelleht.

Wisparhiga laukskolotaju sapulze.

Zeenigeem skolotaju, mahzitaju un skolas inspektoru lungeem, kas 5. un 6. Julija Zelgawa gimnasijas sablé noturamtu wisparhigu laukskolotaju sapulzi grib apmekleht, eelaischanas kahrtes konferenzes sahles burwu preekschá tiks pasneegtas. Skolotaju amata topeji, kas wehlahs tá weesi scho sapulzi apmekleht, eelaischanas kahrtes war dabuht zaur sapulzes presidentu.

Pa sapulzes laiku tepat skolotaju atraitnu un bahrinu palihdsibas kafes sapulzi noturehs.

Zeenigece direktoru un prahweitu aprinku afesoru lungi ar scho teel luhgti, scho sapulzi apmekleht.

Schulrahts Busch.

Wisparhiga laukskolotaju sapulze.

Kurfemes laukskolu wirswaldishchanas wahrda zaur scho ha-ainzadams wisparhigu skolotaju sapulzi, daru finamtu, ka sapulzes darishchanas kahrtes f. g. 5. Julija, plkst. 9ds no rihga, Zelgawas gimnasijas leelaja sahle, kas no zeeniga direktora lunga uf tam laipni atwehleeta.

Bauska, 3. Junija 1883.

Kahds laiks buhs rihga?

Uf scho jautajumu atbild pee stahdu walsis peederigs laika pulkstenis (Hygrometer), eewehlehts pehz atestes no 9. Julija 1880. g. no Dr. Ludwiga Reichenbacha, geheimhofrahta un lehnischkiga botanikas bahria direktora Dresdené. Par scho laika pulkstenu istizibu leezina pilnigi wairat atshichanas raksti, kuru pee manim war apstahht. Schee no manim pagatawotee laika pulksteni rahda staidri 24 stundas eepreeksch, kahds laiks buhs. Wineem ir tosho masu Schwarzwaldu pulkstenu forma un war tikt leetaki par gresnumu istabás. Laika pulkstenu war, pehz wehleschanahs, ar Kreevnu, Wahzu, Zgauru waj Latweeschu waloda rakstihahm zivar-blatehm un leetajchanas pamahzishchanahm schais miinetás walodás arween dabuht. Es pagatawoju 3 fortes laika-pulkstenu, wairat jeb mafat loschi istrahdatus, par 50 kap., 75 kap. un 1 rubli gabalá. Kad nu laika pulkstenu istizichana ar pastu weegla un bes behdahm, tad apnemós ar pastu istizihht par 25 kap. (t. i. par pasta mafsu un eepatajchannu) 1 lihbi 6 pulkstenu wisas Kreewijas malás. Pasta mafsu, tad wairat neká sehchi pulksteni jasuhhta, jamakfaju pats. Atkalpahrdeweji dabon labu pekna teefu.

Johann Daugull,

schliu bode, skunsts- un andeles bahrneeks Lehrpata.

Strundeneeki

isrihtos

3. Julija sh. g.

salumu preekus

pee Strundas skolas nama.

Luwakas sinas programós.

Superfosfatus,

no labakahs fortes,

if flawenahs fabrikas

„Oehlendorff & Comp. Londoné“

peedahwa par paseminatahm zenahm

Otto Westermanis,
general-agents preeksch Baltijas gubernahm.

Apakshá parakstijuschees dara zaur scho sinamu, ka wini weenu partiju no teem — no wineem ween-weenigi no gadu desmitteem tureteem un scheit Baltija par flaweneem tapuschem

ihsteem Packarda superfosfateem preeksch 1883. g. lihdi schim tikai

Ch. Aronsohna lgam Zelgawa, Pasta eela Nr. 48,

bet ne weenam zitam, ir pahrdewuschi, lai tos pahrdod Zelgawas weetigeem pirzejeem.

Kurfemes pagasta waldes lai ir tik laipnas un sawas apstelleschanas uf

ihsteem Packarda superfosfateem

peefuhhta ar rakstu teescham mums.

B. van Dyka pehznahzeji, Rihgá.

Nupat isnahza un zaur Ferd. Vesthorna grahmata-bodi Zelgawa dabumami:

Teefas-likumi

no

20. Now. 1864. g.

un tee wisparhigee nolikumi, kas tos jo pilnus dara.

Si Kreevnu walodas pahrtukoti pehz justiz-ministerijas pawehles.

Maksa 2 rubl. 50 kap.

Apstellejot pahrd pastu, ir 35 kap. japeeleek preeksch eepatajchanas un suhtichanas mafsas

Packarda

flawenos

superfosfatus,

no gadu desmitteem scheit uf semehm ween-weenigi aistahweht zaur B. van Dyka mantineekem Rihgá, pahrdod leelas un mafas dalás, un luhdi, lai pee laika tos apstelle,

Ch. Aronsohns,

Zelgawa, Pasta eela Nr. 48.

Swehtdeen, 3. Julija 1883 g.,
isrihtos

Leishmalas Latweeschu

salumu preekus

Schafinas muishas jantaja parka (Leishdós).

Atlikums labdarigam mehrlim.

Istizotaji.

Wisas grahmata bodés dabonamas:

Semkopja

Muglu-ko ku

dahrfs.

Maksa 60 kap.

Baltijas

Semkopeis

un wina amats.

Pehz Wahzu semes-faimneeka Ferdinand Breithaupt semkopibas raksteem latwisli farakstihhts no S. Blumberg.

Maksa 75 kap.

Pamahzishana,

ta

skunstigee mehpli

Baltijas gubernás ir leetajami.

Wahzi fli

profesora G. Thoms, Rihgas politeknikas ismehgishchanas stajijas preekschneeta

Latwisli

Hugo Schmidt.

Maksa 30 kap.

Basnizas un skolas sinas.

Weens Kungs, weena Kristiba, weena tijiba.

Nahditajs: Sinas. Kshhs wahrbs par misionaru Malami.
Wijolite. Saulei.

Sinas.

Leepaja. 23. Maijâ atbrauza par dselszefu muhsu jaun-eewehletais Wahzu draudses mahzitajs G. Kluge kgs ar sawu familiju, lai waretu fahft sawu dwehfeles apkopschanas darbu. Wairak draudses lozektu, kas stahweja tuwakâ fakarâ ar jauno draudses ganu, sagaidija to wina dsihwolli. Sagaidischana bij laipna un nezereta. Lai Deews dotu, ka fchi laipnâ sagaidischana buhtu laba nosihme us nahkamibu; buhtu sihme, ka jaunais mahzitajs stahwehs turpma! labâ garigâ fakarâ ar katru draudses lozekli. Uri mehš usfauzam tam wihram, kas eenems turpma! eewehrojamu weetu muhsu pilsehtâ, firsnigi: „Efeet sweiki jaunajâ dsimtenê!“ Deews lai swehti wina ee-eeschanu! (T. A. f. L. u. U.)

Leepaja. 7. Junijâ nomira Leepajâ tagad no amata atkahpees Nihzes mahzitajs G. Brasche, firmgalwis no 81 gada. Par wina dsihwi un dauds un daschadeem darbeem pee Latweeschu tautas un Latweeschu rakstneezibas laukâ pasneeds „Tag. Anz. f. L. u. U.“ schahdas sinas: Brasche aiseeschana aisknem jo fahpigi ne ween Leepaju un winas aplahrtnei, kur nelaiķis pawadijis leelako daku no sawa gara muhscha, bet to fajutihš ari deewšgan fahpigi wisa Kurseme un wisa Latweeschu tauta. Nelaiķis bij nehmis par sawu dsihwes noluhku, wifus sawus spehkus upureht Latweeschu tautai un winas garigahš plaukschanas paplaschinaschanai un wairoschanai. Jo lai gan, kâ pascham par fewi saprotams, wina pirmais un ihstais usdewums bij mahzitaja amats un dwehfele apkopschanas darbs, ko winsch ari kopa ar ihstu ustizibu un pasch-usupureschanos, un lai gan tas darba lauks nebij wifai leels un plaschs, — til wina draudse, kuras garigo darbibu un garigo dsihwi winam wajjadseja kopt un fargahft: tad tomehr schis ween jau nespehja fchi spehzigâ wihra garam wilft robeschas. Winsch negribeja

kalspot weenigi sawai draudsei un tai ween list bau-diht sawa bagatâ gara auglus, bet winsch gribeja strahdaht preeksch wifas Latweeschu tautas un palihdseht to garigi west us preekschu. Ko Brasche pastrahdajis schai sinâ zaur saweem dauds rakstneezibas darbeem, tas stahdihš winu weenmehr blakus teem wihreem, kuras ar pilnu teesibu sawzam par Latweeschu tautas draugeem, kas nesafa, ka muhsu semes eedsihwotaju labklahschana nahlot no besprah-tigahm politiskahm plahpaschanahm un smeekligahm apsolischanaahm, kuras nekad newar peepilditees. Winsch peedereja pee teem, kas muhsu tautas labklahschanu redseja un melleja weenigi pastahwigâ zentibâ pehz garigas plaukschanas un ari mantas wairoschanas, un bij katrâ brihdi gataws scho sawu pahrllezinaschanos aistahweht.

No ta leelâ pulka Brasche tehwa rakstneezibas darbeem peeminesim scheitan til tos, kuri wiswairak isplatiti un tapehz jo tabtak pasihstami. Is wina spalwas ir tezejusi masâ, Latweeschu walodâ farakstita semkopibas grahamata, kas ihpaschi preeksch tam farakstita, lai muhsu semes masajeem semkopjeem sneegtu labus padomus pee semes apstrahdaschanas. Lai gan fchi grahamatina labu laiku atpakat ir farakstita un israhdahs warbuht muhsu deenas druszin nowezejusees, tad tomehr ta bij sawâ laikâ it deriga un padarija dauds laba. No skolas grahamatahm Brasche ir farakstijis Latweeschu geometriju. Wina leelakee rakstneeka darbi ir no G. L. Zimmermana isdotâ Latweeschu walodas mahziba preeksch Wahzeescheem ar farunu peelikumu. Schi grahamata ir loti isplatijusees un palihdsejusi mums daschâs wajjadshâs. Wina leelakais un swarigakais darba gabals ir no Ulmana eefahftâ un no wina pahrschadâ un paplaschinatâ Latweeschu Wahzu wahrdniza, kas til pehrnajâ gadâ nahza pahrdoschanâ. Lihds pat pehdigam azumirklim Brasche publejahs gar rakstneezibas darbeem, un mehš buhtu wehl daschu labu no wina raksteem dabujuschu, ja nahwe to nebuhtu no darba atrahwufi un no muhsu widus schlihrufi.

Wisa Brasche dshwe ir bijusi klusa un meeriga un ne no kahdeem swarigeem atgadijumeem fatrizinata. Winsch dshwoja til darbam un stingra peenahkuma ispildishanai. Winsch nelad nedsinahs pehz ahriga goda un peetika labprahit ar masumu. Wina darboschanahs Nihzes draudsê, kur winsch eestahjahs par mahzitaju ihfi pehz tam, kad nobeidsa sawas mahzibas Tehrpata, ir bijusi bagati fwehtita un nefusi dauds auglu. Preeksch kahda gadu defmita winsch wahzibas deht scho amatu atstahja. Pehz tam winsch atnahza pee mums Leepaja, un schê pat ari nomira. Uri pee Leepajas ahrigas fadsihwes winsch nehma dshwu dalibu. Daudseem no muhsu lasitajeem wehl buhs palikuschi atminâ wina eewehrojama darboschanahs seemas mehneschôs muhsu amatneezibas beedribâ.

Ur Gustawu Brasche tehwu schkibras no mums weens no labakajeem un kreetnakajeem Kursemes dehleem.

„Meers lai ir wina truhdeem!“

Rehwale. Par ew. Lutera tizigo pahreeschanu Kreewu tizibâ Leales aprinki raksta „Pet. Awisei“: Tahs domas, ka laudis ais tihras tizibas pahrelezinašanas pahreijot Kreewu tizibâ, it sawadi top isflaidrotas zaur kahdu rakstu, bes paraksta rakstiu 1882. gadâ Wilandê, un kas tagad schê ir atrasts. — Raksta muishu ihpachneeki un Lutera mahzitaji nepeeklahjigâ wihse teel neewati un apkehfiti, un laudis usajinati, atstahit sawu tizibu, kâ ta jau esot bijusi nelaika G. N. Jakobsona wehleschanahs. Laudihm top peesolita skola un basniza par welti, un wihse, „ko ween tauta wehl wehlahs“; turpreti ja palikshot pee Lutera tizibas, tad kritishot muhschigâ wehrdsibâ. Tapehz kahdi 400 lihds 500 zilweku lai usrakstot sawus wahrduš un aissuhtot to rakstiu zaur kahdeem weetneekem pee Kreewu tizibas preestera, un lai fakot, ka winaš nelahds truhkums nespeesshot us scho nopeetno foli, bet tilai mihlestiba us Keisarun un Kreewu tautu. (T. A. f. L. u. U.)

Peesihmejums no redakcijas puses: Par scho pahreeschanu Kreewu tizibâ mehš jau sinojahm „Basnizas un skolas sirds“ № 19. Par to, ka kahdas dwehseles mellê few meeru zita tizibâ, un tamdehl ari daschu reisi atstahj to tizibu, kura dšimuschi un augusch, neweens newar brihnitees. Tas daschu reisi tã ir notizis un ari notiks us preekschu. Bet kad kahdâ aprinki laudis finteem peerem zitu tizibu, tas ir rets un sawads notikums. Us raksteem, kam naw paraksta, newar dauds atfauktees, bet daschu reisi pat tahdi raksti

pehz wiau wehrtibas ir ja-eewehro. Ja tas teescham tã buhtu (ko mehš labi netizam), kâ minetais raksts leezina, tad isflaidrotos daschas leetas, kas schim brihscham rahdahs buht patumshas. — Jakobsons bij weens no Zgaunu wisu leelakajeem „tautas wadoneem“, kura wahrds tila daudsinahs tilab no dascheem Zgaunu, kâ ari no dascheem Latweeschu laikraksteem. Ja teescham Jakobsons (ko mehš labi netizam) buhtu gribejis sawai tautai atnemt tehwu-tehwu tizibu un to peewest pee zitas tizibas, tad mehš drufku labat waretu sawrast, kam dehl muhsu tã fawktee „tautas wadoni“ un tã fawktee „tautiskee laikraksti“ til beeschi usbruhl wirsû Lutera mahzitajeem un Lutera basnizas darboschanai, tos lidami nowahrtâ, kur til ween peetapdami. — Mehš augschejo rakstu efam laibuschi laudis, jeredami, ka schihs tumshahs walodas us preekschu war buht isflaidrofees zaur tam.

Pleskawa. Swehtdeen, 26. Maijâ, Pleskawas ew. Lutera draudse swehtija sawus simts gadu pastahweschanas swehtklus. Par swehtku swehtishanu „Pskowsk. Listok“ pasneedi schahdas sirds:

Pleskawas Lut. draudse, kas weenprahitibâ un mihlestibâ dshwojusî pati sawâ starpâ un ari ar zitu tizibu draudses lozekteem, pastahw is Wahzeescheem, Latweescheem un Zgauneem. Agrak, nekâ zitam swehtdeenahm, draudses lozekti, swehtku drehbês tehrupees, pulzejahs Lutera basnizâ. Deewa nams bij jauki puschkots ar kronneem un pukehm. Basnizas preekschâ bij nostatiti jaumi behrsi un wirs teem is puku wihjumeem gada skaitki 1783 un 1883. g. Tapat bij puschkotas basnizas seenas, un altari puschkoloja eglites un siltu semju augi. Sposchee faules stari apgaitmoja jauki puschkoto basnizu jo gaischi. Us wisu waigeem atspihdeja swehtku preeki. Basnizas swaneem skanot, eenahza tschetri mahzitaji basnizâ; wineem nahza pakal basnizas padome un draudses weetneeki. Mahzitaji nometahs pee altara zelôs, un basnizas padomes lozekti lihds ar draudses weetneekem nosehdahs preekschejôs krehslôs. No dseefmu mihlotajeem dseedata, atskaneja jauka dseefma no kora, kas klauštajeem koti patika. Weetigais mahzitajs Bresinsky kgs nolastija wehsturigu pahrskatu par Lutera draudsi. Liturgiju tureja Werowas mahzitajs Strunk kgs, swehtku runu — no amata atfahpees mahzitajs Krause kgs, is Tehrpatas, un pehdigo altara runu mahzitajs Masing kgs. Ur jauku dseefminu nobeidsa deewakalposchanu. Us deewakalposchanu ari bij atnahluschi: Pleskawas gubernators kambarkungs Prutschenko, wihze-gubernators un daschi ziti augsti kungi. Pehz dee-

wakalposchanas sapulzejahs kahda mafa dala no draudsēs lozēkteem muischneezibas sahlē us kopmaltiti; tur tapa usfauktas wēselibas Keisaram un wifam Keisara Namam, Kreewu tautai un Pleskawas pilsoņeem. Uri senaku mahžitaju peeminaī, basnizas padomes lozēkteem un tagadejeem draudsēs fargeem tapa usfauktas wēselibas. Ap pulksten 6em dewahs wifā us Daniela dahrsu, tur top katru gadu noturehts basars Kirspēhles skolai par labu, un tam tuhdat pehz basnizas bij likts un eeswehtihē grunts akmenis. Wehlu wakarā wifā dewahs katrs sawā mahjā.

Bateiziba par swehtku isrihkoschanu peenahkās Schierera un Daniela kgeem, tāpat ari wifahm dahmahm, kas basnizu puschoja. Swehtki bij pateest jauki un paliks katram, kas pee teem peedalijahs, jo ilgi labā atminā.

Wladimira (pee Klasmas). Par skolas buhshchanu Wladimiras gubernā pasneeds Kreewu awise „Nowosti“ shahdas sinas: „Wladimiras gubernā ir 1 milj. 361 tuhst. 319 eedshwotaji un 490 widejas un semakas skolas, jeb us 2737 eedshwotajeem weena skola. Skolas apmēlē 22 tuhst. 280 skolēni un skolneezes, un preeksh skolu usturesshanas maksā: semstwa 104 tuhst. 129 rubl., privatpersonas 52 tuhst. 52 rubl., pilsehtas 25 tuhst. 84 rubl., zeema draudsēs 24 tuhst. 154 rubl. un kronis 5000 rubl., — kopā 211 tuhst. 417 rubl. Maksaschanas isnahē us katru skolēnu kahdi 9 rubl. Zaur Aleksandera-Newski brahtu beedribas usmudinashchanu ir pehdigōs gaddōs dibinatas wehl kahdas 30 garigas Kirspēhles skolas.“ — Zik mehš sinam, tad Baltijas gubernās us kahdeem 600 lihds 700 eedshwotajeem nahē weena skola.

Kahds wahrds par misionaru Malanu.

Us daschadu wihē zilweki pee Deewa teef atgreesēti un par daschadeem zeķeem tas Kungs aizina mahžitaju amatā; bet katru reis satos jo koschi tas stahdinhsh, kas ir dehstihē no augshenes. Naw gruhti isschēkrams, waj kahds ir audsinahē kahdā augu mahjā jeb waj tas ir stahdihts no ta debesu Tehwa. Un wairak nekā kaut kurā zītā laikā, mums shai laikā ir japreezajahs par katru tahdu stahdinu, kas ir audsis debēs gaismā un ir flazinahē no debēs rafas, nekā par tahdu, kas audsis aīš neklaidreem, miglaineem stilleem un mahēfliģi silditās ruhēs.

1837. gadā eeraudsiģa Breitana pilsehtā pirmo reis shihš pafaules gaismu tas wihē, kas starp misionareem eenem pirmo weetu. Ta wihra wahrds ir — Kahrlijs Hamiltons Malans; winsch ir pehz dsimuma Schweizeetis. Kā daschs labs zits Deewa wahrdū kalps, tāpat ari Malans jau no masahm deenahm ir audsinahē un wedihts no ruhpiģahs mahēš deewaluhģshchanahm. Papreeksh winsch parahdahs muhsu azihm tā kara wihrs ar meesģeem eerotscheem, jo 17 gadus wezs tas eestahjahs Anglu armijā. Pee Sewastopoles Malans no peezahm lodehm tika eewainots un dewahs no turenēs ar goda shmehm puschkots us mahjahm. 1857. gadā winu aīssuhtija us Indiju, lai ar sawu pulku apspeesh dumpineekus; bet winsch netapa pee kautina. Tur winsch redseja dauds no saweem beedreem mirstam, jo tee newareģa panest turenēs gaisu. — Bet ne kara wihru kahrta, ne ari kahda zita shahs pafaules dshwēs kahrta winam nebij pa prahtam. Winsch ilgojahs pehz Deewa meera un pehz sirds saweenoschanahs ar sawu Kungu un Pestitaju. Scho ilgoschanos winsch wehl wairak iskopa zaur farakstishchanahm un swehtu rakstu lasishchanu, un mehģinaja to eestahdiht ari sawu saldatu sirdis. Kahdā wihē winsch pee atshishchanas nahģis, winsch stahsta patš: „Es jahju kahdu wakaru mahjā no ofizeeru kopmaltites. Mana sirds bij koti behdiga, tapehz ka es nekā nespeģju dariht pee Deewa walstibas isplatishchanas. Tad man peepeshi tā kahda gaisma no augshenes atspihdeģa, un man eeshahwahs prahtā tee wahrdi, kurus dauds reis saweem saldāteem biju lasģis preekshā: Mehš wifā maldijamees tā awis, katrs gahja sawu zeku, bet tas Kungs meta muhsu wifū grehkus us Winu. Kā, muhsu wifū grehkus? Tad ir wifā mani grehki, wifā mani noseegumi, mani pagahģushee, tagadeģee un nahkoshee grehki, wifā no manim nemti un uslikti Jesum Kristum; wifā ir atnemti un peedoti! Ak, kahds preekš, kahds meers! No sirģa nokahģis, es staidšos sawā istabā un zelōs meteēs flaweģu Deewu un muhsu Kungu Jesu Kristu. Gan esmu dauds reis wehl pehz tam tapis no maneem grehkeem apbehdinahē, bet nekā — paldeews Deewam — nekā wairš ne-esmu saudeģis sirds meeru, to meeru, kas nahē til zaur Kristus nopelnu, zaur grehku peedoschanu un zaur Kristus meesu un aģnihm.“

Kur ween shis wihrs bija, pirms tas istahjahs no kara deenesta, wifur winsch publeģjahs seht to labo sehlu. Indijā, sawā tehwiģā, Rihnā un

Afrika, kur neen kara deenests wina aizinaja, wisur tas darbojohs pee Deewa walstibas isplatishanas darba. Shimneeki tapa apmekleti, matroscheem tapa Deewa wahrdi sludinati, swehtdeenas skolas tapa eeriktetas un bhbeles stundas noturetas. Singaporē winsch esahla misionēs darbu pee paganeem. Bee tam winsch sawu kara deenestu nokopa us to labako. Tomehr wina preekschneeki usluhkoja scho darbofchanos ar nepatikschanu, un tapehz winsch nodomaja no deenesta isstahtees un nodotees weenigi misionēs dorbam. Tomehr kad tas brihdīs atnahza, negribeja wina atlaist, jo wina pulks bij latrā sinā dauds labaki apkopts, nekā ziti. Tadschu galā wina atlaida is deenesta. Winsch bij nodomajis, wisus sawus spehkus dahwaht Afrikai. 1874. gadā winsch us turen' aisbrauza un strahdaja pee Fingas un Galekas tautinahm. Otrā gadā winsch apmekleja wisas Parises misionēs weetas un fazija spredikus. Sawa darba swehtibu winsch gaidija weenigi no augstheenes; tapehz ari ahtraki nenorima, lihds dibinaja starp Afrikas misionareem un misionēs draugeem „Deewa luhgshanas beedribu“. 1876. gadā winsch darbojohs Franzijā un 1877. gadā Amerikas Sa-beedrotās walstis, lai tur modinatu mihlestibu un peepalihdsibu pee Afrikas misionēs darba. Pehz wina domahm wajjadsetu dsimtus Afrikaneeschus usaudsinaht preeksch misionēs darba Afrikā, kas lai tur strahdatu sem misionaru usraudsibas. Winsch fazija: Afrikaneets, kad tas ir pateesi atgreesis pee Kristigas tizibas, juht sirsnigi lihds ar saweem tautas brahteem, kas wehl tumšbā dsihwo, un ir gataws, ne-apnigis strahdaht wineem par labu — un spehj panest wisadas gruhtibas. Tahdeem sirds- un meefas spehkeem isdofees melnos Afrikaneeschus israut no gara tumšibas.

Malans parahdija ari tai sinā sawu mihlestibu us Afriku, ka dibinaja Londonē ihpafchu beedribu is peezeem ofizeereem, kas palihdsēja gahdaht par Afrikā dsimuschēem strahdneekēem preeksch misionēs darba Bidus-Afrikā. — Winsch ari isdewa laikrakstu „Afrika“, kas isnahza tšhetri reisas gadā, un usbuhweja Galekas tautinas semē misionēs un luhgshanas mahju, kaut gan nebij nekahds bagahs wihrs. 1881. gadā winsch gribeja atkal dotees us Afriku, bet gruhta sliimiba wina no tam attureja, tā ka drihs bij ja-eet us muhschigo dusu. Wixam bij ja-isdser gruhts fahpu bikeris, un tomehr winsch

rahtija wehl ihfi preeksch sawas nahwes, kad jau wairs newareja runaht: „Man newajjadsetu peemineht gruhtibas, jo tahs mani ne-aisnem. Es esmu sawu Kungu Jesu Kristu redsejis Gelsēmanē zeescham un esmu mahzjees wina luhgshanu. Es esmu luhdsis spehku zaur swehtu Garu, un esmu spehzinahs.“

Deews ir scho sawas schehlastibas darba eerozi pehz zilweku domahm par agru aissauzis no schejenes, bet tas ihfais laizinsch ir tomehr bijis bagatigi swehtihst. Ari tai sinā Afrikas misionēs darbs Malanam war koti pateiktēes, ka nu ir wisi misionēs draugi pahrlēezinati, ka Afrikas pagani tilai tad nahks pee gaismas, kad paschi Afrikaneeschi tšhakli liks rotas pee misionēs darba, jo Eiropēeschi newar panest Afrikas gaisu. R.

Wijolite.

1.

Wijolite seededama
Buschko sawu weentulibu;
Saldi, faldi smarshodama
Mahza ihstu pasemibu.

2.

Jaunib', tā Tu usaugdama
Krahjees sewim ustizibu;
Tikumā til palikdama
Gresnofi sew nahklamibu.

3.

Ne schihs pasaul's lelais lepnums
Tewim ihstu godu nefihs! —
Deembihjiba, ihstais tikums, —
Tas Tew lawru kronus nopihs!

R. Schiller.

Saulci.

(Pehz Anglu dsejneeta Schetspira.)

Nu tumšā naktis ir aisgahjusi,
Un zihruls gaisds tšhakli dseed,
Un saule spirgti eesahkusi
Pee debefs sawu zelu eet.

Us staltahm pilihm, semahm buhdahm
Mirds wina dischā sposchumā,
Un wifu sflaidri nu parahda,
Kas flehpahs melnā tumschumā.

Uhsina Katrina.

Mahditajs: Semkopjeem jagahdà wehl wairaf par lopeem. Ko gribam panahkt 2c. Par lopu ganiſſchanu un ehbinajſchanu ar fehtu. Dſelſ mehſti auglu tofeem.

Semkopjeem jagahdà wehl wairaf par lopeem.

(Beigums.)

Pee maſgruntneekem ir wehl ari ziti ka-wekki, wiſwairaf ka paſchi faimneeki neko negrib ſinaht no lopu kopschanaſ, to atkaudami faimneezei un kalponehm. Saimneekam ruhþ ſirgu kopschana un wiſwairaf lauſu kopschana; no ſchihs wiſſch rauga to waijadſigo naudu iſdabuht. Saimneezeſ rokàs ſtahw wiſa ſinaſchana par lopeem; wina gar teem puhlejahs, un winai ari peeder tahs eenahſſchanaſ, kaſ aplinkuſ gan ari faimneekam nahk par labu, bet tadſchu neſpehþ winu tiſ tahtu peeſſkubinahkt, lai ari winam lopu kopschana ruhþetu. Mahjàs taſ tà ir no wezeem laiſteem; dehlſ mahjàhſ no tehwà lauſuſ, — meita no mah-teſ lopuſ kopt. Ja nu faimneeze ir kreetna, tad ſklaidri redſamſ, ka, kaut ari lopu kopschana tahda, kà wezòs laiſkòs bijuſi, faimneeze tadſchu ſpehþ ne tiſ ween daſchu naudaſ truhkumu pildiht, bet ari mahjàs dſihwi pa daſai uſtureht. Turpretim daſchſ ruhþigſ faimneekſ welti puhlejahſ, un neteek uſ preekſchu tapehþ, ka faimneeze lopu kopschanaſ palaiſch. Ta eenahſſchana, kaſ maſàſ faimneezeibàſ no lopu kopschanaſ nahk, deewògan maſa un ne tiſ leela, ka ta ne-augliga gada truhkumu waretu pildiht un no behdahm un nabadſibaſ paſargahkt. Netruhkt gan tahdu faimneeku, kaſ wiſu dſihwi jeb faimneezeibu walda un wiſadi

pilnigi ſawu mahju buhſchanaſ uſkopþ, bet tahdu naw daudſ. Scho truhkumu pa daſai nowehrſtu zaur tam, kad jaunus laudiſ prahtigi ſemkopibà iſmahzitu. Kad ſchini laiſkà jaunſ zilwekſ mahjàhſ ſemkopibu, tad ſaprotamſ, ka wiſſ taſ winam jamahjàhſ, kaſ waijadſigſ ne ween pee labas lauſu-, bet ari lopu kopschanaſ, lai pehþak, mahjàſ waj zitu faimneezeibu uſnemdamſ, iſkatrà ſinà waretu ſekmigi puhleteeſ. Tikai tad, kad wiſſch, faimneekſ buhdamſ, wiſu kopschanaſ ſawà rokà un uſraudſibà patur un uſ abjahm puſehm dara, kaſ winam peenahkàhſ, mahju turetajſ buhſ pilnigſ faimneekſ, un tad ari tiſ lopu kopschanaſ nahkſ leelakà godà un wehrtibà.

Bet ari tagad jau daſcha leeta iſdarama, zaur ko lopu kopschanaſ un wiſſ taſ, kaſ ar winu ſa-eet kopà, derigi kluhtu uſ preekſchu dſiht. Birmà weekà ja-eewehro Latweefchu walodà pareiſi apgahdati ſemkopibaſ rakſti, kaſ weegli un ſaprotami wiſu to iſſklaidro, no lam labas mahzibaſ war ſmelteeſ. Tai ſinà „Latweefchu Uwiſchu ſemkopibaſ peelikumſ“ daudſ palihdſ, par ſemkopibu rakſtuſ un pado-muſ paſneegdamſ. Iþpaſchi Wahþſemè laiſrakſti par ſemkopibu labuſ ſoluſ ſper uſ preekſchu. Tur, kà ſchè, mahju faimneeki jaunahm leetahm lehti ne-uſtiz, un tomehr laiſrakſteem ir iſdeweeſ pat dſili eeſaknotuſ nelahga eeradumuſ pee daſcheem lauſu darbeem un lopu kopschanaſ — lai ari ne pawiſam iſdeldeht, tad tomehr koti maſinaht. Tàpat ari ſchè, kà tur, iſdoſeeſ eekſch ſemkopjeem ar laiſu ſapraſchanaſ modinaht, ka paſchi war lihdſeteeeſ

zaur fabeedroschanos, un wineem to issflaidrot, ka weenam pascham gan buhs gruhti un daschu reis ne-eespehjams semkopibu pahrlabot, bet zaur fabeedroschanos tas weegli nahlahs.

Tà tad ari masàs fainneezibàs buhtu loti teizami un flawejami, kad ikweens semkopis wairak sawu wehribu greestu us lopu kopschana. Lopu kopschana ir ifktra semkopja wisleelaka manta un naudas awots, kas allasch winam sawu labu grafiti labatà eebahsch. Kas sawu lopu stalli labi azis netur, tas ari pee tahs wislabakahs gribas newar nekahdus leelus auglus smelt no saweem laukeem. To it skaidri wasarà, kad zaur kahdu widuzi brauz un apluhko toš tihrumus, us kureem labiba wisno, war noswehrt un noprast, kà tur lopu kopschana top isdarita un us kahda pakahpeena ta stahw. A.

No gribam panahft

ar semes apstrahdaschanu, kahdas darba leetas pee tam leetajam un us kahdu wihs waram scho darbu wislabaki padariht.

Zaur apstrahdaschanu mehš gribam semi padariht irdenu, to tihriht no nesahles un fajaukt daschadas semes dalas weenu ar otu, lai zaur tam sagahdatu lauku augeem derigu weetu preeksch augschanas. Tapehz ari pats no sewis ir saprotams, ka newar buht weena alga, kahdus semes apstrahdaschanas rihkus mehš pee ta darba nemam, jo rihkeem waijag buht tahdeem, kas pee ta darba ir ihsti derigi.

Zaur semes apstrahdaschanu mehš gahdajam, ka stakka mehli war ahtral sapuht un ka seme top sagatawota, lai war jaunajeem augeem tuhdał no eesahkuma sneegt spehzigu baribu; bes tam top zaur semes apstrahdaschanu seme padarita dskaki irdena, lai augu saknes war dskaki eespeestes semē eeschā, un zaur tam dabuht ari usturu no semes apaschejahs kahretas. Zaur tam, ka augu saknes sneedsahs dskaki semē eeschā, augi war dauds labaki un spehzigaki augt. Bes tam ari ne-aifmakfajamee dabas spehki war semei labaki peekluht un to dariht augligu. Gaisā atronahs loti dauds augu baribas weelas, ko seme, ja

ta ir padarita irdena, katru brihdi un katru deenu sewi usnem. — Bet deemschehl wehl ir dauds semkopju, kas deewsgan nepasihst scho darbigo un augeem derigo dabas spehku labumu. Loti dauds semkopju domā, ka augi dabon sawu usturu weenigi no semes. — Zaur semes apstrahdaschanu top ari minerala weelas, kas pee augu augschanas ir nepeezeeschami waijadfigas, padaritas par derigahm augu augschanai; pee tam wehl it ihpafchi peepalihds fala un siltuma mainischanahs. Tapehz waijag katram semkopim turetees pee tahs pamata mahzibas, ka tee lauki, kuroš nahkofchu gadu jafehj labiba, jeb ari kaut kuri lauku augi, ir jau us wisadu wihs rudenī fa-arami.

Loti dauds semkopju isdod leelas naudas summas, lai waretu uszelt sew staltas un pat lepnaš fainneezibas ehkas un eegahdatees labu inwentariumu; bet luhkojotees us lauku un semes apstrahdaschanu, daschs labpraht negrib neta isdot. Tahds pawisam ne-apdomā, ka weenigi til lauki un ne staltahs ehkas, ne ari leelais inwentariums ir semkopja ihstā grunte un pamats, us kura war buhwert un ir jabuhwē wisas zitas fainneezibas dakas.

Darba leetas, ko nemam pee semes apstrahdaschanas, ir loti daschadas, — kahdas katru reis ir waijadfigas. Tahs darba leetas, kas wiswairak top pee semes apstrahdaschanas leetatas un bes kuraht newar istikt neweena fainneeziba, ir: arklš, ezefchas un rullis jeb kuhlenis.

Ar arllu strahdajot, mehš padaram semi irdenu til dskiki, kà tas augu augschanai ir waijadfigs, un nemam pee schi darba waj nu tahdu arllu, kas semi apgreesch aplahrt, jeb ari tahdu, kas fajauz semes daschadas dalas weenu ar otu. Arklš top ari leetahts preeksch mehslu un sehklas ee-arschanas. Pee sehklas ee-arschanas ir loti derigs trihs- jeb tschetr'lemeschu lobischanas jeb misofchanas arklš; bet pee mums, Kursemē un Widsemē, tas weenmehr wehl netop peenahzigi zeenihts, un top til retas weetās leetahts.

(Turpmat beigums.)

Bar lopu ganifchanu un ehdi- nifchanu ar fehku.

Uf ganibahm ir katra sinâ ta wefeligatâ un lopa dabai derigatâ usturas pasneegfchana pa wafaras laifu, jo lopa daba pati no fewis pagehr ganibu jeb ganifchanu. Lai gan stalli pee ehdi-nifchanas ar fehku lops dabon to paschu baribu, fo uf ganibahm, tad tomehr jadod ganibahm preekschroka. Ganibas ir tamdeht lopam labakas, ka lops dabon pastahwigi ufturetees tihra gaisa, ka tam wajag weenmehrfustetees un ka tas war ismekletees preeksch fewis to sahliti un pukiti, kahda tam jo deriga. Tamdeht ganibas lopa dabai ir peenehmigakas un wefelibas sinâ derigakas nekâ tureschana stalli. Pastahwiga fusteschanahs tihra gaisa modina lopa mahgas darboschanos un pahrewehrschi — ka mehds faziht — wisu apesto baribu gatâ un asinis. Pee tam japeemin, ka pee ganifchanas lopus nedrihft pahrliezigi dse-naht, kamehr tee noguruschi un besspehzigi paleef. Tas lops, kas pehz tam, kad kahdu laifu gahjis, leekahs tuhda guleht un ne-ehd, ir wairaf gahjis, nekâ wajadseja, un ir patehrejis sawus spehtus pahrliezigi, un tapehz ari saudejis ehstgribu. Staigafchanai wajag ehstgribu modinaht, bet ne to masinaht. Newarehs gan leegt, ka ganibahm un ganifchanai ir ari sawas kaunahs pufes, ka p. p. daschads negais, nepanesams karstums, leetus u. t. pr.; bes tam wehl ganibas naw wisu wafaru weenadas, bet brihscham sahlainas, brihscham wahjas un plikas; weetahm ari truhft lopeem laba dserama uhdena, un daschubrihd' ir ganibas no mahjahm wisai tahku. Wis tas ir pee ganifchanas flahdigs lopa wefelibai, un pee tam wehl dabon lopi uf ganibahm daschas flimibas, kas stalli nekad lopeem ne-usnahf. Bet kad nu ari stalli lopeem wisas schihs minetahs kaites nepeemetahs jeb war tapt nowehrstas, tad tomehr lopam truhft tas labums, kas zetahs no brihwas fusteschanahs tihra gaisa. Bes tam lopi dabon atkal stalli tahdas flimibas un kaites, kahdas teem nepeemetahs, kad eet gandâ.

Tâ tad tiklab pee ganifchanas, ka ari pee ehdi-nifchanas stalli i sawi labumi un kaunumi. Pee pareisas ismekleschanas un pehz daschadeem peedsihwumeem ir tadfchu israh-dijees, ka kaunumi kas lopeem peemetahs gandâs eijot, nezetahs no tam, ka lopi eet gandâs, bet is gluschi zitem eemesleem, un no teem war pa leelu leeki datai it brangi issargatees. No daschada ngaisa war jau deewsgan issargatees, un bes tam lopi jau ari apron panest negaisu, ta ta tas galu galâ teem pawisam wairs neskahd, un ja laiks samaitâ ehdamo un sahli, tad tadfchu ta pati ja-ehd lopam til pat stalli, ka ari uf ganibahm. Wislabaka ir ganiba waislas lopu audsinafchanai, jo tur war ihst jauno lopu meefas pilnigi un pehz wir dabas attihstitees. — Bet scheitan ir ari stallim sawi labumi, jo stalli war lopam pastahwigi pasneegt weenlihdfigu baribas wirumum un to uftureht weenadu, kas uf ganibahm pawisam newar notift un naw eespehjams.

Kâ pret kaitehm, kuras zetahs no tam, ka lopi eet uf ganeem, ir sawi lihdselki, ta ari ir lihdselki pret kaitehm, kas zetahs no tureschanas stalli. Kad lopus tura wafara stalli, wajag tos katra deen' islaist daschas stundas lauka; tomehr pee tam nepeeteel lauka laidari, bet wajag gahdaht par ihpascheem aplokeem. Kad salihdsina labumus un kaunumus, kas zetahs tiklab no ganifchanas, ka no tureschanas stalli, tad war faziht, ka tee weens otru atswer, ja tikai lopus labi un pareisi usrauga. Uf ganibahm newar wisu atstah weenigi dabas apgahdaschanai, bet wajag ari pascham gahdaht, un stalli ari newar lopus pastahwigi tureht, bet wajag laut pastaigatees tihra gaisa. Preeksch waislas lopeem un ihpaschi preeksch waislas lopu audsinafchanas ir ganibas katra sinâ derigakas nekâ stallis, un pat ne zuhka newar stalli ween pareisi isaugt. Ja kahds grib sawus waislas lopus stalli audsinaht, tam tomehr wajag tos ari pa laikam laist uf ganeem.

Pee lopu ehdi-nifchanas stalli ar fehku wajag par to gahdaht, ka naw brihscham truhkuma, un ka ir arween kahda dala sawa ehdamâ

pee rokaš, un ihpašč jagahdà, lai netruhšt falmu. Salmi ir wehl waijadstgati nekà fehls, jo tee barošchanu šalli padara droščaku, islihdšina ušturas datas weenlihdšigi un weizina wewelibu. Waijag ari us tam luhkotees, ka lopi nepahreet us reiši wo šausa ehdamà us fehku, bet tam janoteek panasam, kahdu 14 deenu laikà. Lai to wareti pareiši isdariht, waijag greešt falmus klahť pe fehla, waj ari rihtòš un wakaròš dot falmus ween. Tahlat par to jagahdà, ka fehku ptauj tik tikdauds us reiši, žil preekšč weenas deenas r waijadstgš. Rabaki ir, kad fehku ptauj diwi weisas deenà, rihtà kahdu štundu pehz faules lehtčhanas un wakarà, kamehr rafa naw wehl eradusees. Sehku newaijag falikt leelàs tšchupàs, lai tas nesaršejahš un nesarwišt. Šakaršušču un šawihtušču fehku waijag aplaištihť ar aukštu uhdeni, lai tas atdšistu, un ja fehls ir šalijis, tad waijag jaukt falmus klahť. Jo derigi ir, kad lopam pašneeds ari dšchreenu ihštà laikà, bet nekad tuhdať pehz tam, kad tas ar fehku ir pa-ehdiš; dšert war dot waj nu preekšč ehđinasčhanas, jeb ari kahdu laizinu pehz tam. Pee atgremotajeem waijag wislabaki gaidihť, lihds tee šahť gremot. Žhšti apdomigam waijag buht, kad lopus ehđina ar špehzigi augušču un treknu šahli un ihpašči ar šarkano ahbolina. Waijag dot lopeem maš us reiši, un ihpašči us tam luhkot, ka nedod ahtri dšert. Škšeldòš waijag fehku tik tad greešt, kad jauž falmus klahť.

Pee ganisčhanas ir ja-eewehro tas pats, kas pee ehđinasčhanas ar fehku, un daudsreis tas wehl jo gruhťaki isdaramš. Waijag par to ruhpetees, ka weenmehr lopi war us ganibahm dabuht pilnigi pa-ehštees. Wašaras wižù ir arween ganibas plikas lihds pat tam laikam, kur šahť ganihť us rugajeem. Bes tam wehl baribas mainiščhana jeb pahreeščhana no žitahm ganibahm us rugajeem daudškahť šlahđe jauno lopu wewelibai. Šoti šlahđiga ir ganisčhana ađri pawafari un wehlu rudeni, kad grib pehdigo šahliti noganiht. Kur ganibas

ir wahjas, waijag palihđsehť ar žitu baribu; ekkas rauschi ir it laba palihga bariba preekšč lopeem. Ari šalmi ir waijadstgi, ka war leetus laikà rihtòš un wakaròš lopeem pašneegt. Salmi der lopeem ari tur, kur ir šlapjas un šaklahbusčas ganibas un kur gana us jauna ahbolina, jo šalmus dodot, isšargà lopus no daščadahm šlimibahm. Us ganibahm ari nedrihšt truhť laba dšeramà uhdena, un tur ja-eewehro tas pats, kas pee ehđinasčhanas ar fehku. Weidsot wehl japeemin, ka ihpašča wehriba jagreesč us tam, ka lopi nenahť aukštàs, šlapjàs deenàs no šilta štakka ar tuffču wehderu us ganibahm, jo no tam žetahš daščdaščadas šlimibas, kà: žaureščhana, ašinš laite, ismesčhanahš u. t. j. pr. Žafargajahš ari no tahdahm ganibahm, no kurahm lopi uspuhšchahš, kà p. p. no jauna ahbolina; tas ir jo šlahđigs tai brihđi, kad rafa šahť šchuht semė. Wehl šlahđigakas ir tahťas ganibas un uhdens truhťums karštà wašaras laikà, jo no tam lopi dabon dauds šlimibu. Tur waijag gahdaht, ka lopi war pušdeenas štundas pawadiht dšestrà weetà.

Dšelfš mehšli augtu kokeem.

Daščàs semėš isprowejušči, ka dšelfš ir teizami mehšli augtu kokeem, wiswairak bumbeerehm. Augtu koki, kas dauds gadeem bijušči bes nekahdeem augteem, ar dšelfš waj wihles šklaidahm mehšloti, nefušči bagatus un šmulus augtus. Bumbeerehm, kam papreekšč bijušči kraupaini un šaplaišajušči augti, ar wihles šklaidahm mehšlotahm, bijušči augti it prahwi un gludeni. Sinamš, ka tahdus šmalfus dšelfš mehšlus tik reti warehs dabuht no šalejeem un tahdeem šabrikeem, kur dauds dšelfš leetas wihle. Tahdu šmalfu dšelfš šklaidu weetà warot ari nemť ar uhdeni atščklaiditu dšelfš witriolu, ar šo šokam šaknes un šarus aplaišta. Us štopa uhdena war peelikt weenu loti dšelfš witriola. Šil no tam žafargahš, ka šchis ščklidrumš naw par dauds šiprš.

Latw. Amišču redaktors: J. Weide.

No žensures atwehlets. Šelgawà, 20. Žunižà 1883.

Druhťis pee J. W. Šteffenhagena un dehla.